

G M I N A M I R Ó W

**STRATEGIA ROZWOJU
LOKALNEGO
GMINY MIRÓW**

Lata: 2008 – 2020

Aktualizacja 2015

**Stanowiąca załącznik
Do Uchwały Rady Gminy
Nrz dnia2015**

**Mirów Kwiecień 2008 rok
aktualizacja 2015 r.**

Spis treści

Wstęp.....	3
Charakterystyka Gminy Mirów.....	5
Przestrzeń i środowisko.....	5
Społeczeństwo i infrastruktura społeczna.....	14
Rolnictwo i gospodarka.....	24
Zarządzanie publiczne.....	26
Bilans strategiczny gminy – analiza problemów.....	31
Podsumowanie.....	33
Zamierzenia strategiczne.....	34
Scenariusze rozwoju.....	34
Wizja rozwoju.....	36
Cele strategiczne i kierunki działań.....	38
Zgodność celów i działań z innymi dokumentami strategicznymi.....	45
System realizacji strategii.....	49
Zarządzanie.....	49
Finansowanie.....	50
Monitoring i wskaźniki.....	51
Promocja, PR, Komunikacja.....	53
Wpływ realizacji Strategii na środowisko.....	55
Wieloletni Plan Inwestycyjny.....	56

Wstęp.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Mirów określa wizję rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań. Jest ona punktem odniesienia dla pozostałych dokumentów programowych i planistycznych. Zadaniem samorządu gminnego jest wytyczenie kierunków rozwoju własnej Gminy. Dotychczas podstawowymi dokumentami planistycznymi w Gminie były: Wieloletnie Plany Inwestycyjne, Plany roczne, Budżet oraz Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego oraz Plan zagospodarowania przestrzennego. Część tych dokumentów ma charakter krótkotrwały a część straciła swoją aktualność. Ponadto potrzebę tę wymuszają zmieniające się otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne, wielopodmiotowość życia społecznego i gospodarczego oraz uwzględnienie aktualnej wiedzy o uwarunkowaniach rozwoju lokalnego i regionalnego, która jest zawarta w nowych dokumentach programowych. Obowiązek opracowania takiego dokumentu wynikał wówczas również z Ustawy z 6 grudnia 2006 roku o zasadzie prowadzenia polityki rozwoju – Dz. U. z 2006 r. Nr 227 poz. 1658 z późniejszymi zmianami. W artykule 9 tejże ustawy stanowił: „ Strategiami rozwoju są: 4) strategie rozwoju lokalnego, w tym strategie rozwoju powiatów oraz strategie rozwoju gmin”.

Prace nad strategią zostały przeprowadzone w oparciu o partnerski model budowy planów strategicznych zgodny z unijnymi wytycznymi oraz krajowymi zaleceniami w tym zakresie. W opracowanie niniejszego dokumentu zaangażowano przedstawicieli różnych środowiska lokalnych Gminy Mirów, którzy przedstawili swoje opinie, wnioski i propozycje dotyczące tematów związanych z głównymi problemami społeczności lokalnej, pokonywaniem barier rozwojowych oraz określaniem kierunków rozwoju. Harmonogram prac nad opracowaniem niniejszej strategii obejmował:

- Wójt Gminy inż. Zdzisław Dzik powołał zespół programowy pod przewodnictwem Sekretarza Gminy Jarosława Basiaka. W skład zespołu weszli: Skarbnik Gminy, Kierownicy referatów, Przedstawiciele szkolnictwa, oraz społeczności lokalnej. Skład zespołu zawiera załącznik Nr 1.
- Przeprowadzono charakterystykę społeczno-gospodarczą Gminy. Dokonano analizy problemowej w istotnych dla rozwoju płaszczyznach oraz określono uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne dalszego rozwoju w perspektywie do 2020 roku. Podstawowym narzędziem pracy była analiza danych statystycznych i informacji uzyskanych z Urzędu Gminy w Mirowie, Starostwa Powiatowego w Szydłowcu, Powiatowego Urzędu Pracy, Głównego Urzędu Statystycznego. Zdefiniowano problemy i potrzeby w ważnych dla mieszkańców płaszczyznach. Określone zostały cele strategiczne i kierunki rozwoju Gminy.
- Dostosowano zapisy dokumentu do wymogów stawianych opracowaniom tego rodzaju przez strategiczne dokumenty krajowe i wspólnotowe.

- Dokument po zaopiniowaniu przez powołany zespół oraz odpowiednie komisje Rady Gminy został zatwierdzony przez Radę Gminy Mirów.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Mirów określa perspektywę rozwoju do roku 2020. W skład niniejszego dokumentu wchodzi:

- Charakterystyka Gminy Mirów.
- Zamierzenia strategiczne.
- System realizacji strategii.
- Ocena oddziaływania na środowisko
- Wieloletni Plan Inwestycyjny.

Potrzeba aktualizacji niniejszego dokumentu wynika głównie ze zmian zewnętrznych jakie nastąpiły w ostatnich latach. Dotyczy to w szczególności nowych dokumentów planistycznych, zmian w sposobie pozyskiwania środków zewnętrznych zarówno krajowych jak i europejskich. W związku z tym skorygowane zostały w niewielkim zakresie cele strategiczne, operacyjne oraz działania adekwatnie do przywołanych dokumentów programowych. W związku z tym, że strategia rozwoju nie powinna zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, ponieważ jest to domeną Wieloletnich Programów Inwestycyjnych czy Planów Rozwoju Lokalnego, Planów Odnowy Miejscowości. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Przyjęcie innego punktu widzenia spowodowałoby, że strategia bardzo szybko straciłaby swoją aktualność. Wychodząc naprzeciw kryteriom dostępu do środków finansowych w niektórych programach ostatni rozdział zawiera jako integralną część dokumentu Wieloletni plan inwestycyjny, w którym zostały umieszczone zadania przybliżające osiągnięcie zakładanych celów. Ponadto załącznik ten może być aktualizowany w zależności od własnych możliwości gminy jak i uwarunkowań zewnętrznych. Po dokonaniu aktualizacji struktura strategii pozostała bez większych zmian. Uaktualniona została część diagnostyczna, zmienione zostały w niewielkim zakresie cele rozwojowe, kierunki działań i zadania. Dokonane zmiany nie wpłynęły jednak w znaczący sposób na układ dokumentu.

Charakterystyka Gminy Mirów.

Charakterystyki oraz identyfikacji problemów w istotnych dla Gminy Mirów płaszczyznach dokonano w układzie dynamicznym, czyli zachodzących w ostatnim okresie zmian wewnątrz Gminy jak i jej bliższym i dalszym otoczeniu. Ocena została przeprowadzona w oparciu o dostępne informacje na dzień 31.12.2006 r. z uwzględnieniem dostępnych danych z 2007 roku. Zakres przeprowadzonej diagnozy obejmuje sfery: przestrzeń i środowisko, społeczeństwo i infrastrukturę społeczną, rolnictwo i gospodarkę oraz zarządzanie publiczne. Opis każdej sfery zakończony jest identyfikacją problemów.

Przestrzeń i środowisko.

W punkcie tym scharakteryzowano położenie Gminy, jej bliższe i dalsze otoczenie, osadnictwo oraz stan infrastruktury technicznej.

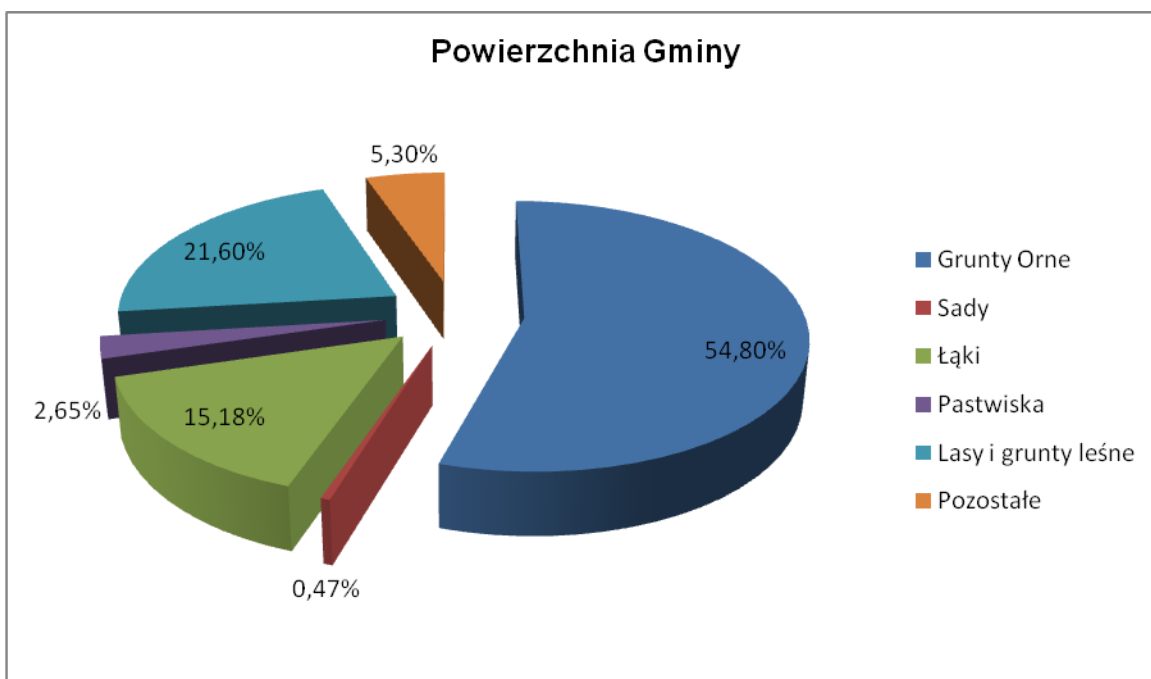
Położenie geograficzne i administracyjne Gminy. Gmina Mirów położona jest w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie szydłowieckim. W latach 1975 – 1998 gmina znajdowała się w granicach województwa radomskiego. Jest gminą o charakterze typowo rolniczym. W skład Gminy wchodzi dziewięć miejscowości należących do dziewięciu sołectw, są to: Bieszków Dolny, Bieszków Górny, Mirów, Mirów Nowy, Mirów Stary, Mirówek, Rogów, Zbijów Duży, Zbijów Mały. Powierzchnia Gminy i udział poszczególnych rodzajów gruntów przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela Nr 1. Powierzchnia Gminy.

Wyszczególnienie	Powierzchnia ha	% udział
Powierzchnia geodezyjna	5317	100
Użytki rolne	3887	73,1
<i>W tym:</i>		
Grunty orne:	2915	54,8
Sady:	25	0,47
Łąki:	807	15,18
Pastwiska:	140	2,65
Lasy i grunt leśne:	1148	21,6
Pozostałe:	282	5,3

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

Wykres Nr 1. Udział rodzaju gruntów w ogólnej powierzchni Gminy.

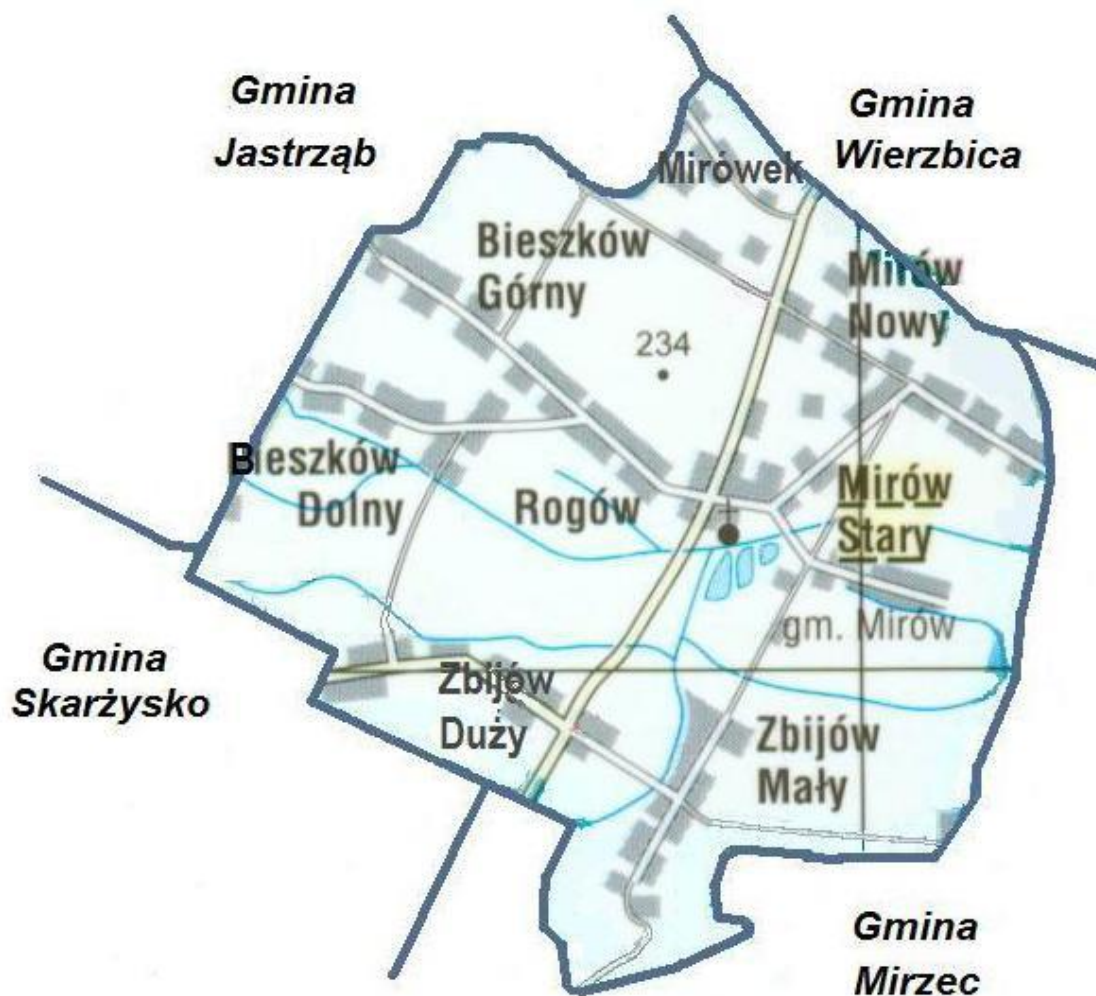

Bezpośrednimi sąsiadami Gminy są: gminy Jastrząb, Mirzec, Skarżysko Kościelne, oraz Wierzbica. Obrazowo położenie Gminy na tle kraju jak i jej bezpośrednich sąsiadów przedstawiają poniższe mapki:

Rys. Nr 1. Położenie Gminy na tle kraju.

Rys. Nr 2. Gmina Mirów i jej bezpośrednie otoczenie.

Środowisko przyrodnicze. Środowisko przyrodnicze stanowią głównie lasy o powierzchni 1148 ha, co stanowi około 21,6 % ogółu powierzchni Gminy. Środkowa i południowa część Gminy położona jest w obrębie kompleksu leśnego „Lasy Przysusko-Szydłowieckie”, będące krajobrazem chronionym. Do strefy tej włączono obszary źródliskowe rzeki Łżanki łącznie z jej doliną w górnym biegu. W lasach dominującym drzewostanem jest sosna zwyczajna, świerk pospolity, jodła pospolita, buk zwyczajny. Spotykamy tu również rośliny chronione wawrzynek, wilcze łyko, konwalia majowa, pierwiosnka wyniosła. Ostatnio utworzono w Mirowie rezerwat geologiczny „Góra Piekło”, o charakterze rezerwatu częściowego. Powierzchnia rezerwatu wynosi około 15,8 ha. Charakterystyczne cechy rezerwatu to: unikalne formy skałkowe zbudowane z piaskowca z uwidaczniającym się modelem ich powstawania oraz wychodnie skał piaskowcowych na północno-wschodnim stoku góry „Piekło”. Jest to wzgórze wznoszące się nad rozległymi obniżeniami dolin i źródłowych odcinków rzeki Łżanki porośnięte borem sosnowym świeżym. Poszycie stanowią jałowiec, jarzębina, kruszyna pospolita, jako runo występują paprocie – orlica, wietlica, zachyłka i podlegająca ochronie paprotka zwyczajna oraz rośliny

kwiatowe wrzos, borówka, czarna jagoda, pomocnik baldaszkowaty i kokoryczka wielokwiatowa.

Formy ochrony indywidualnej tworzą: zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i pomniki przyrody. W parku w Mirowie rosną dwa 300 letnie dęby szypułkowe będące pomnikami przyrody oraz przy drodze pomiędzy Mirowem a Zbijowem Dużym grupa dziesięciu dębów szypułkowych liczących około 150 lat. U źródeł rzeki Iłżanki oraz w dorzeczach Szabasówki i Oronki znajdują się obszary torfowiskowe.

Do najczęściej spotykanych zasobów naturalnych należą:

- Rudy żelaza – złoża „Rogów-Jastrząb”, piaski żelaziste, złoża nie było eksploatowane.
- Kruszywa naturalne – złoża „Gąsawy Rządowe”, pospółki, piaski. Wielkość złoża szacowana na 28000 Ton. Eksploatacja jest prowadzona w zakresie lokalnym.
- Zasoby wód podziemnych – na terenie gminy dotyczą one wieku jurajskiego, czyli tzw. jurajskiego poziomu wodonośnego. Z wód tego poziomu korzysta większość ujęć dla celów komunalnych i przemysłowych. W jego obrębie dwa zbiorniki dotyczą gminy Mirów. Są to GZWP „Szydłowiec-Goszczewice” oraz GZWP „Wierzbica-Ostrowiec” Nr 420. Obecność tych zbiorników związana jest z zachowaniem szczególnych form ochrony tych terenów, ograniczeniu w inwestycje przemysłowe.

Ogólnie stan środowiska naturalnego jest dobry. Brak jest dużych zakładów przemysłowych mogących negatywnie oddziaływać na środowisko naturalne. Najbliższe większe aglomeracje to Skarżysko Kamienna i Radom. Źródłem zagrożenia dla środowiska mogą być stosowane środki chemiczne w rolnictwie oraz transport samochodowy odbywający się przez teren Gminy. Ważnym problemem w najbliższym czasie będzie usunięcie i utylizacja azbestu szczególnie z pokryć dachowych.

Charakterystyka sieci osadniczej. Zagospodarowanie przestrzenne poszczególnych miejscowości jest zbliżone i przeważnie ma charakter liniowy usytuowany wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Brak jest tzw. „centrów miejscowości” w poszczególnych wsiach. Zabudowa typowa dla obszarów wiejskich o charakterze zagrodowym. Charakteryzuje się ona dużym rozproszeniem i rozdrobnieniem.

Wskaźnik zaludnienia wynosi 65 osób/km² i należy do najniższych w całym powiecie szydłowieckim, dla którego ten wskaźnik odpowiednio ma wartość 89 osób/km². Liczbę ludności w poszczególnych sołectwach wg stanu na dzień 31.12.2014 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Lp.	Nazwa miejscowości/sołectwa	Liczba mieszkańców
1.	Bieszków Dolny	423
2.	Bieszków Górny	326
3.	Mirów	402
4.	Mirów Nowy	386
5.	Mirów Stary	441
6.	Mirówek	387
7.	Rogów	823
8.	Zbijów Duży	422
9.	Zbijów Mały	307

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach oraz w całej gminie od lat utrzymuje względnie na stałym poziomie z niewielką tendencją spadkową i tak w roku 2012 gmina liczyła 3904 mieszkańców, w 2013 -3886 osób, a w 2014 3876.

Największymi miejscowościami są Rogów i Mirów. Każda z nich liczy ponad ośmiuset mieszkańców. Centralną częścią Gminy jest Mirów, będący siedzibą Urzędu Gminy, pełni jednocześnie rolę wielofunkcyjnego ośrodka obsługi mieszkańców Gminy. Znajdują się tu instytucje i obiekty użyteczności publicznej głównie szczebla lokalnego . To jest Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Ośrodek Zdrowia, Apteka, Kościół Parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej . Instytucje te zlokalizowane są w bezpośrednim lub bardzo bliskim sąsiedztwie. Mimo takiej koncentracji różnych instytucji w jednym miejscu brak jest wydzielonej przestrzeni podkreślającej jej centralny charakter.

Gminne zasoby nieruchomości wg danych z Urzędu Gminy w Mirowie przedstawiają się następująco:

- Własność bez jakichkolwiek ustawowych praw rzeczowych.
Powierzchnia gruntów: 3762 m²
Wartość gruntów: 395394,85 zł
- Wartość budynków: 12151498,00 zł
W tym:
Obiekty oświatowe 8794447,96 zł.
Obiekty kulturalne: 746133,38 zł.
Mieszkaniowe zasoby Gminy: 125100,53 zł.
Pozostałe obiekty: 2485815,88 zł.

Do zaadoptowania pozostaje piętro szkoły podstawowej w Zbijowie Dużym.

Infrastruktura techniczna. Elementami infrastruktury technicznej na terenie Gminy są: drogi, gospodarka wodno-ściekowa, telekomunikacja, sieć energetyczna.

Infrastrukturę transportową na terenie Gminy stanowią drogi gminne i powiatowe. Ogólna długość dróg gminnych wynosi 36,53,8 km, długość dróg z nawierzchnią bitumiczną wynosi 23,03 km.

Rys. Nr 3. Układ komunikacyjny Gminy Mirów.

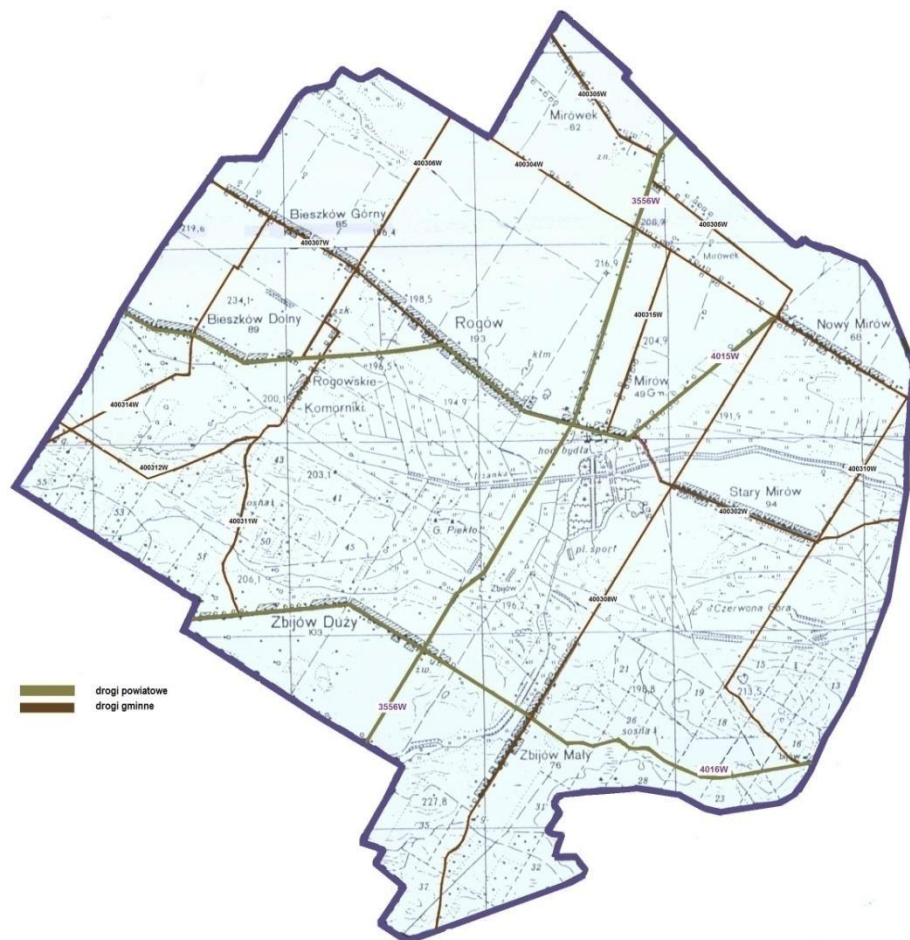

Tabela: Wykaz dróg gminnych

Numer	Nazwa drogi	Długość [km]		Długość całkowita [km]	Szerokość [m]
		Nawierzchnia bitumiczna	Gruntowa		
400302W	Stary Mirów – (Osiny)	3,21	-	3,21	5
400304W	Nowy Mirów – Mirówek – gr. Gminy Mirów (Lipienice)	1,70	2,40	4,10	5
400305W	Nowy Mirów- Mirówek-gr. Gminy Mirów (Nowy Dwór)	2,58	1,45	4,03	5
400306W	(Nowy Dwór)-gr. Gminy Mirów- Bieszków Dolny -Komorniki	1,07	1,88	2,95	5

	Rogowskie				
400307W	Bieszków Górny-Rogów	3,02	-	3,02	5
400308W	Nowy Mirów-Zbijów Mały – (Gadka)	4,01	3,04	7,05	5
400311W	Komorniki Rogowskie-Zbijów Duży	1,25	2,73	3,98	5
400314W	(Gąsawy Niwy) – gr Gminy Mirów – Bieszków Dolny	3,53	-	3,53	5
400315W	Mirów (obok UPT)-Mirówek	0,95	2,00	2,95	5
-	Droga dojazdowa Mirówek (do drogi 400305W)	0,78	-	0,78	5
-	Droga dojazdowa Mirówek (skrzyżowanie z drogą 400304W)	0,73	-	0,73	5
-	Droga dojazdowa Rogów (od drogi powiatowej 4015W)	0,20	-	0,20	
RAZEM		23,03	13,5	36,53	

Ogólnie stan techniczny dróg wymaga ich przebudowy i modernizacji. Drogi w większości nie posiadają nawierzchni zgodnej z obowiązującymi standardami, ponad 30 % dróg gminnych stanowią drogi gruntowe. Ponadto brak jest przede wszystkim chodników, zjazdów i innych elementów infrastruktury drogowej. Ważną funkcję komunikacyjną w Gminie pełnią drogi powiatowe, których stan techniczny w ostatnich latach ulega systematycznej poprawie. Brak jest poboczy, odwodnienia, na wsiach brak chodników, zjazdów do posesji, zatoczek przestankowych i miejsc parkingowych.

Gospodarka wodno-ściekowa: Gmina jest zwodociągowana w 100%. Gmina Mirów posiada dwa ujęcia wodne. Wydajność ujęć wodnych zaspokaja w pełni aktualne potrzeby mieszkańców. Ogólna długość wodociągu wynosi 33,50 km. Ujęcie wody w Zbijowie Dużym posiada stację uzdatniania wody. Dostarczycielem wody jest Urząd Gminy w Mirowie. Podstawowe parametry ujęć wodnych określa Tabela nr 3

Tabela Nr 3. Parametry ujęć wodnych w Gminie Mirów.

Lp.	Ujęcie wodne	Wydajność $Q_{\text{średnie/dobę}} \text{ m}^3$	Wydajność $Q_{\text{max/dobę}} \text{ m}^3$	Miejscowości zaopatrywane z danego źródła
1.	Zbijów Duży	295	390	Zbijów Duży, Zbijów Mały, Kierz Niedźwiedzi
2.	Mirówek	685	898	Mirówek, Rogów, Bieszków Dolny, Bieszków Górny, Mirów Nowy, Mirów Stary

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej, aktualnie są budowane przydomowe oczyszczalnie ścieków, do tej pory wybudowano ich ponad 67, a potrzeby mieszkańców w poszczególnych wsiach określa poniższa tabela.. Oczyszczalnie są administrowane przez właścicieli poszczególnych posesji.

Tabela Nr 4. Przydomowe oczyszczalnie ścieków wg sołectw.

Miejscowość/sołectwo	Ilość istniejących przydomowych oczyszczalni	Potrzeba budowy nowych oczyszczalni
Zbijów Mały	9	60
Zbijów Duży	7	70
Mirów Stary	12	150
Mirówek	7	60
Bieszków Dolny	7	60
Bieszków Górny	6	60
Mirów Nowy	6	60
Rogów	13	140

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

Budowę przydomowych oczyszczalni ścieków rozpoczęto w 2006 roku. Głównym źródłem finansowania są środki własne oraz ewentualne dofinansowanie z innych źródeł w poprzednim okresie był to Budżetu Województwa w ramach programu Samorządowy Instrument Wsparcia Rozwoju Mazowsza Komponent E oraz środki funduszu ochrony środowiska. Jednak zbyt małe własne możliwości finansowe oraz mała wysokość dofinansowania powodują wydłużenie procesu budowy kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków, a tym samym osiągnięcie zakładanych efektów.

Odpady komunalne w ilości około 200 Ton rocznie (2014 rok) są segregowane u źródła i są wywożone/składowane na wysypisko w Guzowie w Gminie Orońsko.

Gmina Mirów jak i otaczające ją gminy nie posiada gazu sieciowego. Wszystkie miejscowości posiadają dostęp do sieci telefonicznej różnych operatorów oraz do internetu. Zaopatrzenie w energię elektryczną jest wystarczające dla aktualnych potrzeb mieszkańców.

Analiza problemów. Gmina Mirów posiada interesujące zasoby przyrodnicze, szczególnie rezerwat geologiczny wokół góry „Piekło” oraz tereny w obrębie „Czerwonej Góry”, które przy właściwym i zrównoważonym wykorzystaniu mogą się stać jej atutem w dalszym rozwoju, szczególnie w kierunku turystyki i rekreacji. Istniejący układ sieci drogowej umożliwia komunikację z wszystkimi miejscowościami Gminy jak i z sąsiadującymi aglomeracjami. Problemem jest niezadowalający stan techniczny dróg – ponad 30 % długości dróg gminnych stanowią drogi gruntowe - oraz tzw. elementy uspokojenia ruchu – zatoczki, chodniki, parkingi, itp. Położenie na uboczu powiatu szydłowieckiego, wcześniej województwa radomskiego a obecnie mazowieckiego, brak przemysłu i innej znaczącej działalności gospodarczej spowodowało wieloletnie zaniedbania w rozbudowie infrastruktury szczególnie w zakresie dróg, kanalizacji, infrastruktura społeczna. Małe własne możliwości finansowe w porównaniu z różnorodnością potrzeb uniemożliwiają przyspieszenie procesów inwestycyjnych w tych istotnych dla pozostałych dziedzin życia mieszkańców gminy. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna jest najpoważniejszą barierą rozwoju Gminy Mirów mającą wpływ na warunki życia mieszkańców oraz na możliwości inwestowania na tych obszarach. Istotnymi zidentyfikowanymi problemami w tej płaszczyźnie są:

- Brak zbiorników retencji wodnej – istniejące w miejscowości stawy są bardzo zaniedbane i stanowią własność prywatną.
- Niezadowalająca liczba obiektów sportowo rekreacyjnych i zaplecza turystycznego.
- Niezagospodarowane powierzchnie po byłych zakładach przemysłowych i magazynach.
- Słaba dostępność komunikacyjna mieszkańców do instytucji publicznych na terenie gminy oraz do dalszych ośrodków miejskich.
- Niezadowalający stan dróg zarówno gminnych jak i powiatowych.
- Rozproszona sieć osadnicza.
- Niska estetyka miejscowości należących do Gminy.
- Brak obiektów dziedzictwa kulturowego.
- Brak systemowego rozwiązania gospodarki ściekowej.
- Wolne tempo budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Spółeczeństwo i infrastruktura społeczna.

Zawarta w tym punkcie diagnoza dotyczy struktury społeczności lokalnej, jej warunki życia, stanu bezrobocia, szkolnictwa i bezpieczeństwa.

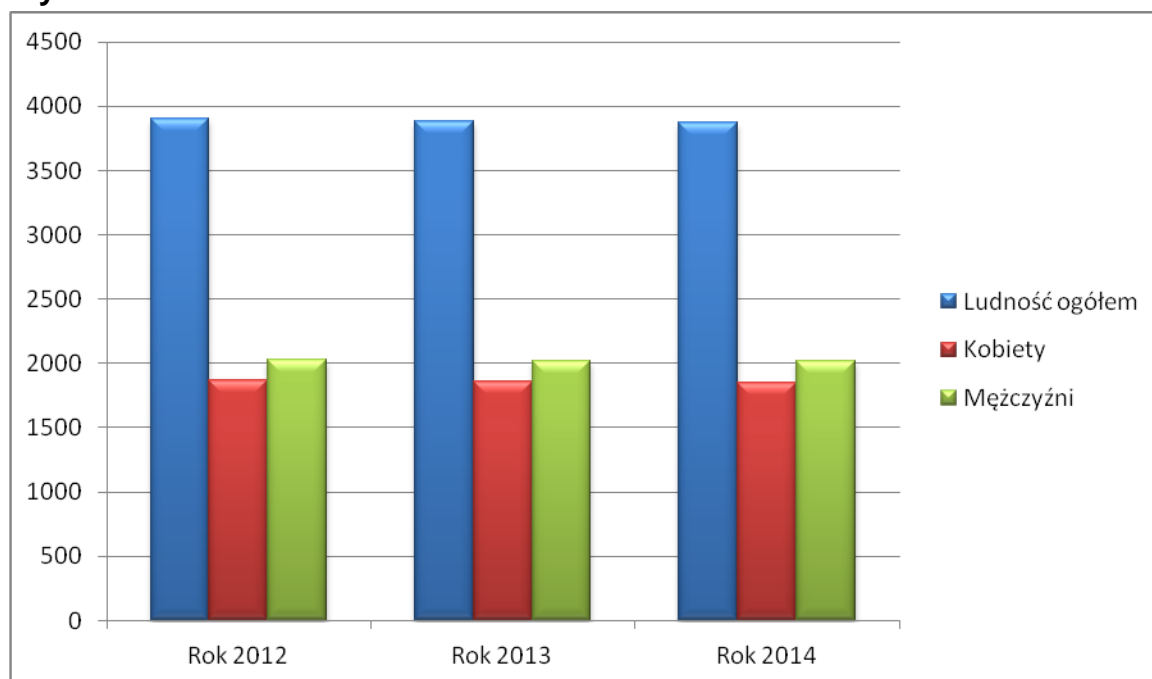
Demografia. Gmina Mirów wg danych na dzień 31.12.2014 r. liczy wg danych GUS 3876 mieszkańców. Zachodzące na przestrzeni lat 2012 – 2014 zmiany ludności z uwzględnieniem funkcjonalnych grup wiekowych przedstawia Tabela nr 5.

Tabela nr 5. Zmiana liczby mieszkańców w latach: 2014 – 2015.

	Rok		
	2012	2013	2014
Ogółem	3904	3886	3876
Kobiety	1872	1863	1853
Mężczyźni	2032	2023	2023

Liczba ludności utrzymuje się na względnie stałym poziomie z minimalną tendencją spadkową. Zauważalny jest systematyczny stały spadek liczby kobiet. Zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym a zwiększa w wieku produkcyjnym, co może być przyczyną dalszego wzrostu bezrobocia w Gminie lub odpływu ludności w poszukiwaniu pracy w innych rejonach kraju czy poza jego granice. Gmina nie posiada własnego przedszkola, jak również na jej terenie nie działają inne formy opieki nad dziećmi. Ogólnie liczbę ludności w Gminie Mirów przedstawia poniższy wykres.

Wykres Nr 2. Liczba ludność w latach 2012 – 2014.

/Źródło: Opracowanie własne./

Tabela Nr 6. Zmiany demograficzne i ruchy naturalne mieszkańców.

Wyszczególnienie	Rok		
	2012	2013	2014
Przyrost naturalny w porównaniu z rokiem poprzednim	-16,2	6,49	- 0,3 %
Małżeństwa	31	18	28
Urodzenia żywe	43	61	46
Zgony	33	36	43
<i>Migracje wew. Na pobyt stały</i>			
<i>Napływ</i>	34	8	44
<i>Odływ</i>	29	27	59
<i>Saldo migr. Na 1000 ludn.</i>	+1.30	- 4,93	- 3,91

/Źródło: GUS lata:2012 - 2014/

Powyższe dane przedstawiają jedynie podstawowe parametry dotyczące zmian demograficznych i na ich podstawie nie można wyciągać zbyt daleko idących wniosków co do dalszych tendencji. Jednak stałego charakteru zaczyna nabierać wzrastająca liczba zgonów mieszkańców oraz ujemne saldo migracji na 1000 ludności. Porównując Mirów z najbliższym otoczeniem to jest w odniesieniu do powiatu szydłowieckiego, który liczy wg danych GUS na dzień 31.12.2014 roku 40430 mieszkańców w tym kobiety 20505 a mężczyzn 19925 przy 3876 mieszkańcach Gminy Mirów stawia ją na ostatnim miejscu w powiecie, bowiem jej udział wynosi tylko 9,5 %. Pod względem migracji saldo na 1000 ludności w roku 2006 wynosiło – 3,91 (napływ 44, odływ natomiast 59) i było wyższe niż średnia dla powiatu, która wynosiła – 2,67 na 1000 ludności. Wskaźnik urodzeń dla powiatu 9,60, a dla Gminy 11,98 i był najwyższy dla wszystkich Gmin powiatu. Zgony w całym powiecie wyniosły 9,87 natomiast w Gminie Mirów 11,20 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Ogólnie przyrost naturalny wynosił dla powiatu – 0,27 a dla Gminy 0,78.

Rynek pracy. Bezrobocie. Pomoc społeczna. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest praca w rolnictwie, drobna działalność usługowo-handlowa, praca dorywcza i sezonowa, emigracja zarobkowa oraz różne formy pomocy społecznej. Głównymi pracodawcami są: Urząd Gminy, Szkoły oraz niewielkie przedsiębiorstwa zatrudniające do kilkunastu osób. Większość zatrudnionych jest poza Gminą lub prowadzi własne gospodarstwa rolne czy małe jednoosobowe przedsiębiorstwa. Jednym z najważniejszych problemów społeczno – gospodarczych jest utrzymujący

się wysoki poziom bezrobocia. Według danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Szydłowcu stan bezrobocia na koniec 2014 roku przedstawiał się następująco::

Tabela Nr 7. Bezrobotni wg stanu na: 31.12.2014.

Ogółem	W tym:				
	Kobiety	Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	W tym:		
			do 25 roku	Powyżej 50	długotrwale
562	228	507	115	93	390

/Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu/

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że ze względu na czas pozostawania bez pracy największą grupę stanowią osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy. W porównaniu z ogólną liczbą bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby w grupach wiekowych 25 – 44 lat, czyli osoby najbardziej produktywne. Natomiast ze względu na wykształcenie najwięcej bezrobotnych jest wśród osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie wynosił odpowiednio: w roku 2012 – 25,8%, 2013 – 26,7 % a w 2014 wynosił 23,2. Problem bezrobocia jest tym groźniejszy, że wysoka stopa bezrobocia dotyczy zarówno całego powiatu jak i Gmin ościennych. Przyczyn należy szukać w ustabilizowanej ilości gospodarstw rolnych, brak inwestycji z zewnątrz w działalność produkcyjną, mała mobilność mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości i dywersyfikacji w pozarolniczą działalność – usługi, agroturystyka itp.

Na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin żyjących w ubóstwie oraz pozostających bez pracy, którym udzielono pomocy społecznej. Zadania Gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2012 – 2014 pomoc w formie świadczeń przyznawano przeciętnie 487 rodzinom rocznie.

Tabela Nr 8. Wysokość przyznanych pomocy w latach 2012 – 2014.

Rok	Zasiłki	Dożywianie	Składki zdrowotne	Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne	Składka społeczna	Razem
2012	229626	125497	18792	1611674	54473	2040062
2013	318323	124499	18872	1593789	56172	2111655
2014	376525	118023	18645	1750710	102543	2366446

/Źródło: GOPS w Mirowie/

W roku 2014 wydatkowano na ten cel 2366446. Główne przyczyny przyznawania pomocy społecznej określone zostały w poniższej tabeli.

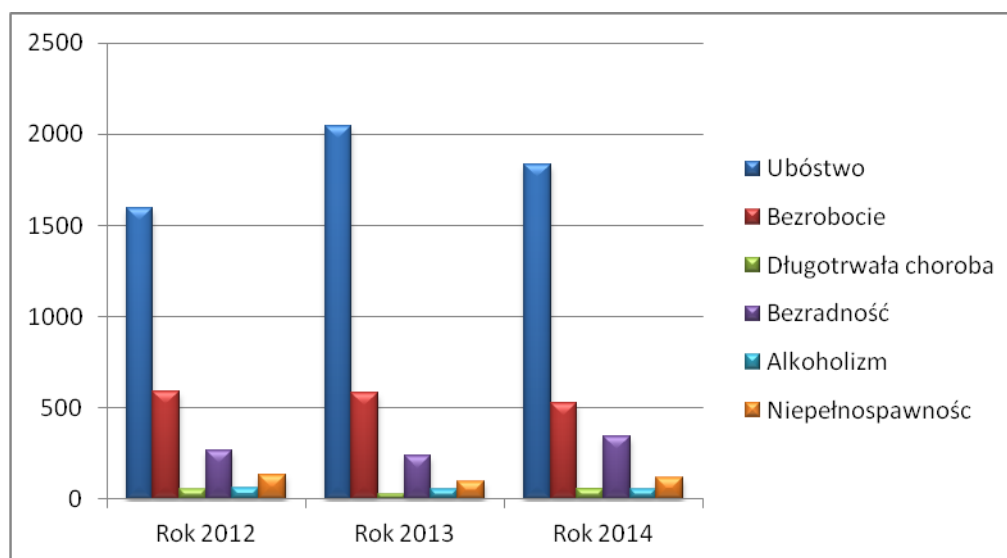
Tabela Nr 9. Główne powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2012-2014.

Przyczyna	2012 Rok		2013 Rok		2014 Rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób którym udzielono pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób którym udzielono pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób którym udzielono pomocy
Ubóstwo	424	1594	524	2045	487	1833
Bezrobocie	151	592	147	581	150	526
Nie przystosowanie do życia po opuszczeniu zk	2	2	5	5	-	-
Długotrwała choroba	16	57	10	29	17	58
Bezradność	71	266	64	235	108	345
alkoholizm	11	62	11	53	12	56
Niepełnosprawność	42	133	34	95	39	115

/Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/

Głównymi przyczynami udzielania pomocy są: ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność życiowa, co zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres Nr 4. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej.

/Źródło: Opracowanie własne/

Jakość życia mieszkańców systematycznie choć w powolnym tempie ulega poprawie. Wszystkie gospodarstwa mają dostęp do bieżącej wody, energii elektrycznej i sieci telefonicznej. Dość dobrze rozwinięta sieć dróg umożliwia dojazd do Urzędu Gminy i instytucji skupionych wokół niego, łatwy jest również dostęp do instytucji powiatowych w Szydłowcu oraz do innych większych miast.

Dominującą formą zamieszkania jest indywidualne budownictwo mieszkaniowe (zagrodowe), obiektami zamieszkania zbiorowego są budynki przyszkolne tzw. domy nauczyciela. Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2014 r mieszkania ogółem wynoszą 956, izby 3281, powierzchnia użytkowa mieszkań 67864 m². Wolny czas i wypoczynek mieszkańcy organizują sobie we własnym zakresie ze względu na ograniczony dostęp do infrastruktury rekreacyjno-sportowej. Przekłada się to na małą integrację i aktywność społeczną mieszkańców.

Edukacja. Placówkami oświatowymi na terenie Gminy są, szkoły podstawowe oraz gimnazjum. Brak jest szkół ponad gimnazjalnych. Ze względu na brak środków Gmina nie prowadzi przedszkoli chociaż taka potrzeba występuje ze strony mieszkańców. Przekrojowa charakterystyka szkół gminnych jest określona w poniższej tabeli.

Tabela Nr 10. Charakterystyka szkół gminnych.

Parametr	Nazwa szkoły																	
	Publiczne Gimnazjum w Mirowie			Publiczna Szkoła Podstawowa w Mirowie			Publiczna Szkoła Podstawowa w Bieszkowie Dolnym			Publiczna Szkoła Podstawowa w Zbijowie Małym			Publiczna Szkoła Podstawowa w Mirówku			Publiczna Szkoła Podstawowa w Mirowie Filia w Mirowie Nowym		
Rodzaj szkoły	Publiczna			Publiczna			Publiczna			Publiczna			Publiczna			Publiczna		
Typ jednostki	Szkoła samodzielna			Szkoła samodzielna			Szkoła samodzielna			Szkoła samodzielna			Szkoła samodzielna			Filia PSP w Mirowie		
Organizacja nauczania	Bez klas łączonych			Bez klas łączonych			Bez klas łączonych			Bez klas łączonych			Bez klas łączonych			Dwie klasy łączone		
Rok	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Liczba pomieszczeń szkolnych ogółem	25	25	25	12	12	12	14	14	14	15	15	15		likwidacja		2	likwidacja	
W tym:																		
Sale lekcyjne	9	9	9	10	10	10	7	7	7	8	9	9				2		
Pracownie szkolne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2						
W tym komputerowe	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		
Sale gimnastyczne	1	1	1				1	1	1	1	1	1						

Liczba komputerów	13	13	13	11	12	12	8	9	10	7	8	8				1		
W tym z dostępem do Internetu	13	13	13	11	12	12	8	9	10	2	2	2				1		
Liczba komputerów przeznaczonych dla uczniów	10	10	10	10	10	10	7	7	7	7	7	7				1		
W tym z dostępem do Internetu	10	10	10	11	12	12	7	7	7	2	2	1				1		
Liczba uczniów ogółem z 0	165	156	139	164	170	180	101	110	106	43	40	51				26		
W tym dziewczęta	78	70	59	61	73	78	55	60	58	14	13	18				11		
Liczba oddziałów ogółem z 0	7	6	6	11	11	11	7	7	7	7	7	7				2		
Liczba uczniów w klasach				164	170	180				43	40	51				16		
Klasa 0	-	-	-	29	32	32	16	21	16	11	11	20				10		
Klasa I	45	50	46	19	17	25	19	16	14	9	6	4				8		
Klasa II	62	44	50	11	21	23	17	20	15	3	8	6				3		
Klasa III	58	62	43	18	14	30	11	17	20	3	2	8				5		

Klasa IV	-	-	-	28	29	17	12	12	17	6	3	2						
Klasa V	-	-	-	29	28	27	12	12	12	4	6	4						
Klasa VI	-	-	-	31	29	26	14	12	12	7	4	7						
Liczba dowożonych uczniów	108	106	102	31	35	65	0	0	0	0	0	0						
Liczba nauczyc ogółem	20	17	21	20	20	20	12	13	14	9	10	11					3	
W tym pełnoetatowy ch	14	14	14	13	14	15	9	9	10	1	6	6					2	
Obsługa i adm.	4	4,5	4,5	5	6	6	2	2	2	1	1	1,5					1	
Ilość uczniów stan na 01.09.14 bez 0	140			151			98			53						-		

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

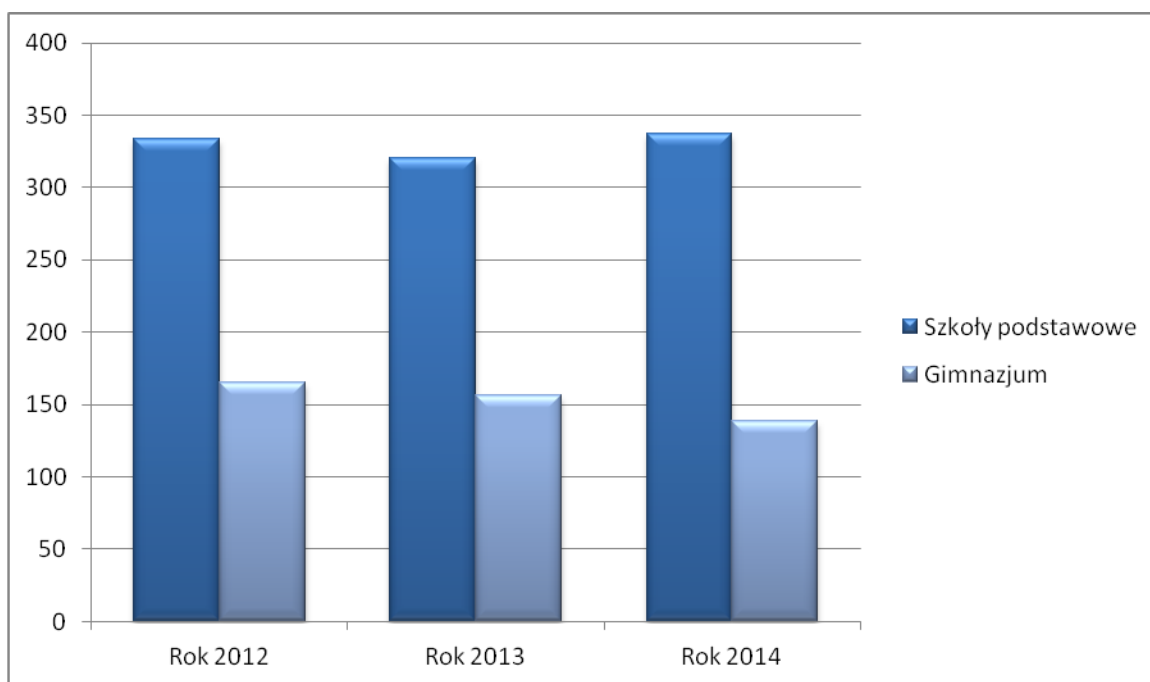
Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, ogólna liczba uczniów w poszczególnych rodzajach szkół gminnych odpowiednio wynosi:

Tabela Nr 11. Liczba uczniów w szkołach Gminnych w latach 2012 – 2014.

Rok	2012	2013	2014
Gimnazjum	165	156	139
Szkoły podstawowe ogółem	334	320	337

Zarysowującą się tendencję spadkową liczby uczniów odzwierciedla poniższy wykres.

Wykres Nr 5. Ilość uczniów w szkołach gminnych w latach 2012 – 2014.

/Źródło: Opracowanie własne/

Zmniejszająca się liczba uczniów może prowadzić do likwidacji niektórych placówek szkolnych ze względów ekonomicznych i konieczności koncentracji nakładów na poprawę warunków nauczania w obiektach o najlepszych warunkach technicznych i lokalowych. Szkoły wyposażone są w podstawową infrastrukturę techniczną. Poza pracowniami komputerowymi brak jest odpowiednio wyposażonych pracowni przedmiotowych, odpowiednio wyposażonych sal gimnastycznych. Ponadto brak jest alternatywnych miejsc oświatowych typu dom kultury, a istniejące w niektórych miejscowościach świetlice wiejskie nie spełniają oczekiwań mieszkańców w zakresie pozaszkolnych formy edukacji.

Instytucje kultury i zasoby dziedzictwa kulturowego. Do nielicznych obiektów kultury na terenie Gminy należą: Zespół dworsko-parkowy w Starym Mirowie, obecnie bardzo zdewastowany. Obiekt starej kuźni, w sąsiedztwie której zlokalizowany jest kamienny przydrożny krzyż w otoczeniu stuletnich kasztanowców. Drewniana dzwonnica na placu kościelnym. Samorządową jednostką kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna w Mirowie posiadająca Filię Biblioteczną w Zbijowie Małym. W skład zbiorów bibliotecznych wchodzi: książki, dokumenty audiowizualne i elektroniczne. Na dzień 31 grudnia 2013 r. zbiory biblioteczne liczyły ogółem 21.712 jednostek inwentarzowych. Księgozbiór biblioteki i filii na dzień 31 grudnia 2013 roku liczył 21 691 woluminów. Zbiór specjalny na dzień 31 grudnia 2013 roku liczył 21 jednostek inwentarzowych. Zbiory uzupełniane są według zapotrzebowania pod względem tematycznym, a także według zainteresowań czytelników. Obiekt jest wyposażony w salę komputerową z 4 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu. Uzupełnieniem oferty z zakresu kultury są świetlice wiejskie w Rogowie, Zbijowie Dużym i Bieszkowie Górnym.

Bezpieczeństwo. Instytucjami mającymi bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców są: Komenda Powiatowa Policji zlokalizowany w Szydłowcu. Do najczęściej popełnianych wykroczeń należą: przestępstwa przeciwko mieniu, zdrowiu, rodzinie, przestępstwa i wykroczenia drogowe (szczególnie pod wpływem alkoholu). Bezpieczeństwo pożarowe zapewniają Ochotnicze Straże Pożarne zlokalizowane w miejscowościach Mirów Stary, Bieszków Górny, Rogów, Zbijów Duży, dysponujące odpowiednim wyposażeniem. Do głównych zagrożeń pożarowych należą: lasy, pastwiska i nieużytki rolne, zabudowania gospodarskie, transport materiałów łatwopalnych.

Opieka zdrowotna. Podstawowa opieka medyczna jest zapewniona dzięki Ośrodkowi Zdrowia w Mirowie. Instytucją prowadzącą jest Gmina Mirów. W ośrodku funkcjonują gabinety: lekarza ogólnego, stomatologa, okulisty oraz ginekologa. W bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka zdrowia znajduje się Apteka. Specjalistyczne poradnie oraz Zespół Opieki Doraźnej znajdują się w odległym o 12 km Szydłowcu. Najbliższe szpitale są w Radomiu i Skarżysku.

Analiza problemów. Najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest systematyczny spadek ludności w edukacyjnej grupie wiekowej, widoczne to jest również w utrzymującym się od kilku lat spadku liczby uczniów w szkołach. Dodatkowo zła sytuacja na rynku pracy w Gminie przyczynia się do utrzymania bezrobocia na dotychczasowym poziomie, wzrostu tempa odpływu szczególnie ludzi młodych i wykształconych, pogłębiania się różnicy w poziomach dochodów oraz wzrost grupy potrzebującej wsparcia socjalnego. Infrastruktura społeczna, której celem jest zaspokojenie potrzeb socjalnych, oświatowych, kulturalnych oraz bezpieczeństwa jest niedoinwestowana i niedostosowana w pełni do obecnych i przyszłych potrzeb. Zdiagnozowane problemy w tej sferze:

- Zmniejszająca się liczba mieszkańców gminy.
- Migracje do większych miast głównie w celach zarobkowych.
- Utrzymujące się wysokie bezrobocie oraz niski poziom zatrudnienia.
- Niska integracja społeczna mieszkańców, brak organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.
- Zwiększająca się różnica w dochodach ludności, postępujące rozwarstwienie społeczne i ekonomiczne.
- Nie zadowalająca ilość zaplecza rekreacyjno-sportowego, świetlic oraz innych obiektów sprzyjających edukacji i integracji społecznej.
- Niedoinwestowanie bazy oświatowej – sale gimnastyczne, pracownie przedmiotowe, boiska.
- Ograniczony dostęp do wiedzy i informacji.
- Nie wykorzystane w pełni obiekty szkolne oraz świetlice wiejskie.

Rolnictwo i gospodarka.

Dominującymi branżami działalności gospodarczej są: rolnictwo, działalność usługowa szczególnie branża budowlana oraz handlowa głównie sklepy spożywczo-przemysłowe.

Ogółem na terenie gminy wg danych GUS (2005 rok) było 159 podmiotów gospodarczych, w sektorze prywatnym 149. Podmioty gospodarki narodowej według rejestru REGON: Spółki prawa handlowego: 1, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: 137, Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo: 13, Przetwórstwo przemysłowe: 12, Budownictwo: 32, Handel hurtowy, detaliczny, naprawa pojazdów oraz artykułów użytku osobistego i domowego: 61, Hotele, restauracje: 2, Transport, gospodarka magazynowa i łączność: 10, Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej: 5. Zgodnie z informacjami z Ewidencji Działalność Gospodarczej Urzędu obserwuje się mało nowopowstałych podmiotów gospodarczych.

Podstawową formą działalności gospodarczej jak i źródłem utrzymania jest rolnictwo. Na terenie Gminy istnieje 725 gospodarstw rolnych. Użytki rolne stanowią 73,1 % ogółu powierzchni geodezyjnej Gminy. Występuje tu siedem kompleksów gruntów ornych oraz dwa kompleksy zielonych. Odzwierciedla to poniższa tabela.

Tabela Nr 12. Kompleksy glebowo-rolnicze.

Kompleks przydatności rolniczej	Udział % gruntów ornych	
	W Gminie Mirów	W Powiecie
Grunty orne		
1 – pszenney bardzo dobry	-	-
2 – pszenney dobry	1,3	0,9
3 – pszenney wadliwy	-	0,1
4 – żytni bardzo dobry	12,9	7,9

5 – żytni dobry	15,2	13,3
6 – żytni słaby	28,1	22,2
7 – żytni bardzo słaby	30,7	27,1
8 – zbożowo-pastewny mocny	3,9	14,9
9 – zbożowo-pastewny słaby	7,9	13,6
Użytki zielone		
1z - bardzo dobre	-	-
2z - średnie	45,6	34,1
3z – słabe i bardzo słabe	54,4	65,9

Przeważającymi są kompleksy żytni słaby – gleby klasy V, utworzone są z piasków słabo gliniastych i luźnych, wykazują słabą zdolność do zatrzymywania wody. Na tego rodzaju glebach uprawia się głównie żyto, owies, ziemniaki, saradę i łubin. Kompleks żytni bardzo słaby to przede wszystkim gleby klasy VI, należące do gleb najłagodniejszych utworzonych z piasków luźnych lub słabo gliniastych, ubogich w składniki pokarmowe. Wymagają odpowiedniego nawożenia. Uprawia się na nich głównie żyto oraz łubin. Użytki zielone klasy III i IV, stosunki wodne nie są w pełni uregulowane – okresowe nadmierne nawilgocenia lub wysuszenia. W kompleksie słabym i bardzo słabym występują użytki zielone klas III i IV, są przeważnie suche lub stale podmokłe. Plony niskie i złej jakości. Podstawowe uprawy są zgodne z klasyfikacjami bonitacyjnymi gleby i są to głównie: uprawa zbóż i ziemniaków. Podstawowymi hodowlami są trzoda chlewna i bydło mleczne.

Brak jest na terenie Gminy rolniczych grup producenckich i innych organizacji zrzeszających rolników czy przedsiębiorców.

Tabela Nr 13. Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup obszarowych.

Wielkość gospodarstwa rolnego	Liczba	% udział
Ogólna liczba gospodarstw	725	100
1 – 2 ha	94	13,10
2 – 5 ha	402	55
5 – 10 ha	185	25,6
10 – 20 ha	39	5,5
20 do 50 ha	3	0,5
Ponad 50 ha	2	0,3

/Źródło: Urząd Gminy Mirów/

Dominującymi gospodarstwami są gospodarstwa małe o powierzchni do 5 ha. **Analiza problemów.** Zdecydowana większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w rolnictwie, które jest zdominowane przez małe nie przekraczające 5 ha gospodarstwa. Słabe jakościowo gleby, brak specjalizacji w produkcji rolnej powinny ukierunkować działania samorządu na wsparcie rozwoju pozarolniczej działalności.

Przemawia za tym również niewielka liczba małych średnich przedsiębiorstw. Ważne problemy mające istotny wpływ na sferę gospodarczą to:

- Mała ilość podmiotów gospodarczych.
- Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna utrudniająca podjęcie działalności gospodarczej.
- Rolnictwo najbardziej dominującym działem gospodarki, brak dywersyfikacji w kierunku pozarolniczej działalności.
- Duża powierzchnia nieużytków rolnych.
- Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, brak specjalizacji w produkcji rolnej.
- Brak infrastruktury turystycznej.
- Utrudniony dostęp do wiedzy na temat wsparcia rolnictwa i przedsiębiorczości z funduszy unijnych.
- Trudny dostęp do kapitału przeznaczonego na tworzenie i rozwój przedsiębiorstw.

Zarządzanie publiczne.

W punkcie tym zostały scharakteryzowane organy samorządu Gminy, możliwości finansowe, organizacje społeczne i ich współpraca oraz kapitał ludzki. W procesie zarządzania zaangażowane są trzy rodzaje podmiotów: władza polityczna, administracja oraz społeczeństwo. Oznacza ono kierowanie publicznymi sprawami gminy, w tym urzędem gminy i związanymi z nim jednostkami organizacyjnymi dla osiągnięcia celów określonych przez społeczność gminną. W Gminie w procesie tym biorą udział głównie Rada Gminy, Urząd i podległe mu jednostki oraz w ograniczonym zakresie pozostała część społeczeństwa głównie poprzez sołtysów.

Wykorzystywanymi narzędziami zarządzania publicznego są:

- Narzędzia planistyczne, obejmujące głównie roczne plany inwestycyjne i finansowe.
- Narzędzia organizacyjne, w zakres których wchodzi: Rada Gminy w liczbie 15 przedstawicieli społeczności lokalnej, Wójt. Ze względu na ich brak w procesie tym nie biorą organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, itp.
- Narzędzia bieżącego kierowania samorządem obejmują: zarządzanie finansowe, gospodarkę nieruchomościami, zarządzanie mieniem publicznym, administrowanie oświatą oraz zasobami ludzkimi.

Generalnie przez Gminę są świadczone poniższe usługi o charakterze społecznym:

- Usługi administracyjne polegające na obsłudze mieszkańców w zakresie spraw administracyjnych, podatkowych, działalności gospodarczej, urbanistycznej.

- W zakresie ochrony zdrowia – prowadzenie Ośrodka Zdrowia.
- Usługi w zakresie pomocy społecznej sprawowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- Usługi oświatowe, w gminie są prowadzone w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego.
- Usługi w zakresie kultury, dziedzictwa kulturowego i sportu, ze względu na brak bazy lokalowej są prowadzone głównie z wykorzystaniem obiektów szkolnych.
- Usługi o charakterze komunalnym: utrzymanie dróg, gospodarka odpadami, dostawa wody, utrzymanie innych obiektów użyteczności publicznej.

Obsługa petentów, przyjmowanie wniosków, podań, wydawanie decyzji, zaświadczeń oraz obieg dokumentów odbywa się drogą tradycyjną – papierową. Spowodowane to jest brak sieci informatycznej w Urzędzie Gminy, skromne wyposażenie w sprzęt informatyczny, ograniczony lub brak dostęp do Internetu. Ważnym elementem w sprawowaniu każdej władzy są finanse. W Gminie w latach 2012 – 2014 przedstawiały się zgodnie z poniższymi tabelami.

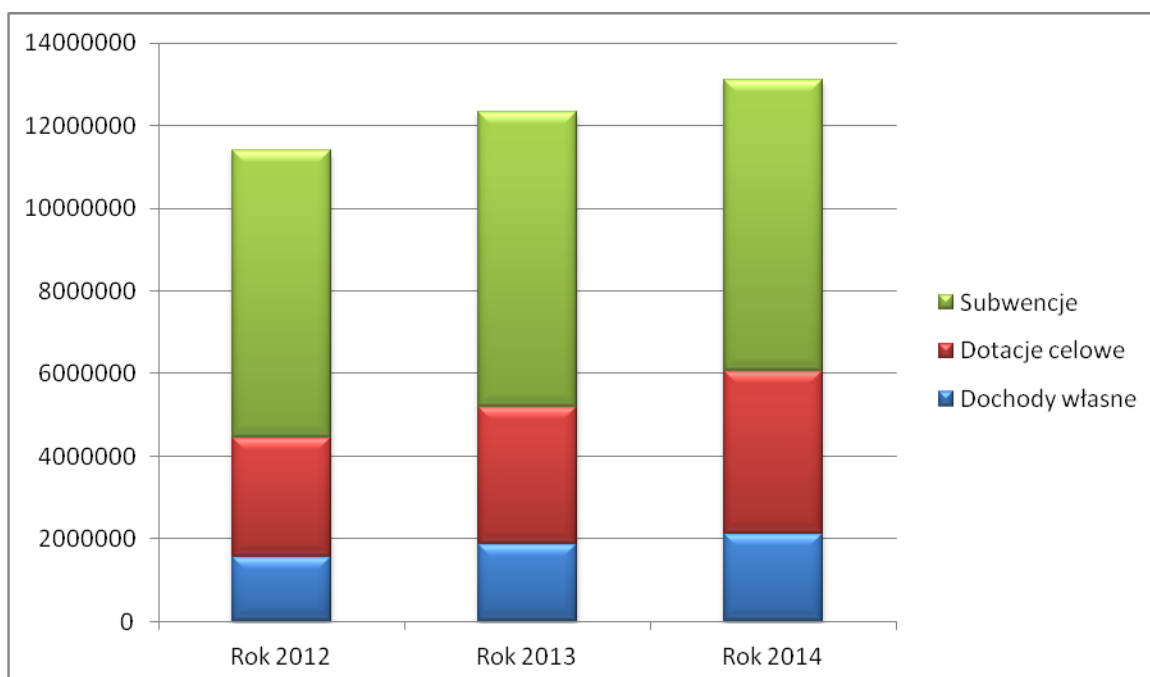
Tabela Nr 13. Dochody budżetu Gminy wg rodzajów w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie		Rok:			
		2012	2013	2014	
Dochody budżetu Gminy ogółem		11409789,33	12405001,25	13098290,97	
W tym	Dochody własne	1564935,14	1863442,70	2118198,28	
	W tym	Udział w podatku dochodowym od osób prawnych	1809,16	1904,36	1165,56
		Udział w podatku od osób fizycznych	768439	763915	902600
		Podatek od nieruchomości	146498,14	204730,11	210935,10
		Podatek rolny	148044,54	159104	165657,27
		Podatek od środków transportowych	84898	103043,52	93706,85
		Podatek od czynności cywilno-prawnych	28605,6	24822,81	37006
		Opłata skarbową	7182	9492	8877
		Dochody z majątku	253290,08	355037,72	338728,04
	Dotacje celowe z budżetu państwa ogółem		2869152,19	3319448,75	3929271,69
	W tym	Na zadania z zakresu administracji rządowej	2035098,50	2027270,69	2302314,28
		Na zadania własne	715332,02	820840,12	919936,57
	Subwencje ogólne z budżetu państwa ogółem		6968618	7130948	7046739
	W tym	Na zadania oświatowe	3850004	3854756	3721565

/Źródło: GUS, lata 2012 – 2014/

Obrazowo przedstawia to poniższy diagram.

Wykres Nr 6. Struktura dochodów budżetu Gminy w latach 2012 – 2014.

/Źródło: Opracowanie własne/

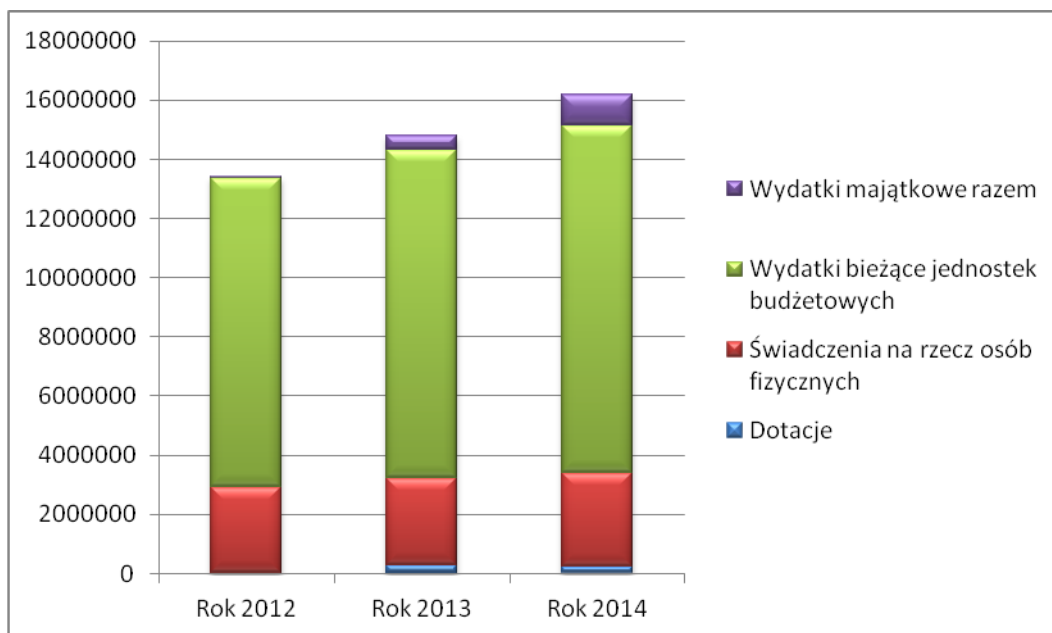
Z przedstawionych danych wynika, że podstawę budżetu stanowią dotacje subwencje oraz dotacje celowe. Dochody własne Gminy w analizowanym okresie wynoszą odpowiednio: 13,7%; 15,02% i 16,17% ogółu dochodów. Tzw. wskaźnik G wynosi 417,85 i jest najniższy w powiecie, średni dla kraju 1435,18

Tabela Nr 14. Wydatki budżetu Gminy wg rodzajów w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie		Rok:			
		2012	2013	2014	
Wydatki budżetowe wg rodzaju ogółem		10523453,32	11566868,47	12786887,51	
W tym	Dotacje	9536,44	291440,86	219900	
	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	2897838,13	2954503,29	3186904,67	
	Wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	10460112,44	11060337,46	11718285,99	
	W tym	Wynagrodzenia	5758818,51	5808725,14	5829516,96
		Zakup materiałów i usług	827546,96	1084990,82	1528914,92
	Wydatki majątkowe razem	63340,88	506531,01	1068601,52	
W tym	Inwestycje	53804,44	419738,15	944746,02	

/Źródło: GUS, Lata 2012-2014/

Wykres Nr 7. Struktura wydatków wg rodzajów w latach 2012 – 2014

/Źródło: Opracowanie własne/

Tabela Nr 15. Wydatki budżetu gminy wg działów w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie		Rok		
		2012	2013	2014
Wydatki wg rodzaju ogółem		10523453,32	11566868,47	12786887,51
W tym	Transport i łączność	60600,67	260273,96	320456,94
	Gospodarka mieszkaniowa	43529,72	53377,9	48350,19
	Administracja publiczna	1751947,44	1871300,46	2004979,66
	Oświata i wychowanie	4711008,4	5199927,72	5105591,51
	Ochrona zdrowia	25308,05	29918,16	26155,15
	Pomoc społeczna	2638072,78	2694537,9	2953983,52
	Gospodarka komun. i ochr. środ.	100591,66	170749,62	301918,11
	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	170301,57	290211,81	829581,18

/Źródło: GUS lata 2012 – 2014/

Tabela Nr 16. Dochody i wydatki budżetowe Gminy na 1 mieszkańca w latach 2012 – 2014.

Wyszczególnienie		Rok:		
		2012	2013	2014
Dochody ogółem		2896,62	3155,69	3343,96
W tym:	Dochody własne	397,29	474,04	540,77
Wydatki ogółem		2671,61	2942,47	3264,46
W tym	Inwestycyjne	13,66	106,78	241,19

/Źródło: GUS, lata: 2012 - 2014/

Z powyższych danych tabelarycznych oraz zestawień wykresowych wynika: wzrost wydatków rocznie wynosi około 2 mln zł, największa pozycje w wydatkach stanowią świadczenia na rzecz osób fizycznych około 25% ogółu. Blisko 50% stanowią wydatki bieżące. Wyraźnie zwiększającą się z roku na rok pozycją są świadczenia na rzecz osób fizycznych (pomoc społeczna) oraz wydatki majątkowe – przede wszystkim utrzymanie obiektów i pozostałego majątku Gminy.

Gmina Mirów jest zamieszkiwana w zdecydowanej większości przez rolników. Brak jest organizacji, stowarzyszeń skupiających poszczególne grupy społeczne. Na wsiach występuje niedobór t świetlic, klubów gdzie mogłyby się odbywać spotkania formalne i nieformalne, gdzie można by skorzystać z Internetu z prasy, czyli miejsc umożliwiających inicjowanie działań aktywizujących. Gmina nie posiada żadnego ośrodka kultury typu Gminny Dom Kultury czy tzw. Gminnego Centrum Informacji. Przekłada się to na brak tzw. partnerów społecznych, a tym samym na mały wpływ mieszkańców w zakresie podejmowanych decyzji strategicznych dotyczących rozwoju Gminy jak i powstawanie inicjatyw oddolnych w rozwiązywaniu ważnych problemów. Gmina posiada identyfikującą ją symbol to jest herb, będących jednym z elementów tożsamości Gminy.

Gmina posiada pewne doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych szczególnie z funduszy strukturalnych nabyte w minionym okresie finansowani to jest w latach 2007 - 2013. Szczególnie z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2014 oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007 – 2013..

Analiza problemów. Z powyższej charakterystyki wynika, że podstawowymi problemem mającym bezpośredni lub pośredni wpływ na inne problemy również z innych płaszczyzn są braki w podstawowej infrastrukturze technicznej i społecznej. Stąd przede wszystkim wynikają niżej wymienione problemy w tej dziedzinie:

- Małe własne zasoby finansowe inwestycyjne.
- Niedobór świetlic, Gminnego Domu Kultury i innych obiektów integrujących mieszkańców.
- Słabe wyposażenie istniejących świetlic.
- Niedoinwestowanie bazy oświatowej.

- Brak wyrazistych partnerów społecznych.
- Brak organizacji pozarządowych i stowarzyszeń.
- Mała aktywność społeczna mieszkańców.

Bilans strategiczny gminy – analiza problemów.

Dokonana charakterystyka gminy Mirów w istotnych dla jej rozwoju płaszczyznach oraz identyfikacja problemów i barier rozwojowych pozwala na sporządzenie bilansu strategicznego Gminy. Bilans został przeprowadzony o zestawienie mocnych i słabych stron oraz określenie szans i zagrożeń rozwoju. Za narzędzie posłużyła Analiza SWOT. Głównym jej celem jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji przedmiotu analizy SWOT oraz prognoza strategii postępowania. Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przedmiot analizy SWOT jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. W niniejszym opracowaniu przyjęto poniższą metodologię:

- Czynniki wewnętrzne pozytywne (**S - mocne strony**). Są to zidentyfikowane mocne strony Gminy, to co jest jej atutem i jednocześnie jej kapitałem własnym.
- Czynniki wewnętrzne negatywne (**W - słabe strony**). Praktycznie są to wszelkiego rodzaju braki określonych zasobów zarówno materialnych jak i niematerialnych.
- Czynniki zewnętrzne pozytywne (**O - szanse lub okazje**). Są to korzyści płynące z otoczenia zewnętrznego zarówno w skali mikro jak i makro. Szanse mają pozytywny wpływ na rozwój i pokonywanie barier płynących z otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego.
- Czynniki zewnętrzne negatywne (**T - zagrożenia**). Będą to zidentyfikowane w otoczeniu istotne czynniki, które są przeszkodą rozwoju i/lub mogą stwarzać dodatkowe zagrożenia mające negatywny wpływ przede wszystkim na perspektywy rozwoju. Czynniki zewnętrzne mogą w jednym przypadku być szansą, a w innych są zagrożeniem.
- Mocne (**S**) i słabe (**W**) strony potraktowane zostały jako wewnętrzne cechy Gminy, natomiast szanse (**O**) i zagrożenia (**T**) jako zewnętrzne bliższe i dalsze otoczenie Gminy.
- Skoncentrowanie się na najważniejszych zagadnieniach dotyczących Gminy Mirów.

Mocne strony Gminy Mirów S	Słabe strony Gminy Mirów W
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dobry stan środowiska naturalnego. ◆ Małe zanieczyszczenie gleby. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Brak planu zagospodarowania przestrzennego gminy. ◆ Niska rentowność gospodarstw

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Rezerwat geologiczny wokół góry „Piekło”. ◆ Korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego. ◆ Sprzyjające warunki dla powstawania gospodarstw agroturystycznych. ◆ Wysokie walory przyrodnicze krajobrazu. ◆ Poprawiający się stan techniczny dróg gminnych. ◆ Duże zainteresowanie mieszkańców budową przydomowych oczyszczalni ścieków. ◆ Chęć uczestnictwa w życiu społecznym Gminy. 	<p>rolnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Powolne zmiany struktury obszarowej gospodarstw rolnych. ◆ Duży udział słabych gleb w ogólnym areale rolnym Gminy. ◆ Małe zasoby wody powierzchniowej. Brak zbiorników wodnych. ◆ Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna. ◆ Zły stan techniczny dróg utrudniający dostęp do obiektów publicznych. ◆ Niska estetyka miejscowości należących do Gminy. ◆ Brak tzw. przestrzeni publicznej. ◆ Uboga infrastruktura rekreacyjno sportowa. ◆ Utrzymujące się duże bezrobocie i niski poziom zatrudnienia. ◆ Brak średnich i dużych pracodawców. ◆ Niska mobilność zawodowa mieszkańców. ◆ Słabo rozwinięta sieć usług dla ludności. ◆ Brak organizacji pozarządowych, stowarzyszeń oraz innych organizacji integrujących mieszkańców. ◆ Brak cyklicznych imprez kulturalno-sportowych angażujących i integrujących mieszkańców.
<p>Szanse O</p>	<p>Zagrożenia T</p>
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Dostęp produktów rolnych do jednolitego rynku. ◆ Wzrost zainteresowania wsią jako miejscem zamieszkania i 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Nieracjonalna gospodarka rolna prowadząca do wzrostu zanieczyszczeń. ◆ Zaostrzające się kryteria dostępu

<p>spędzania wolnego czasu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Rozwój małych miast jako centrów lokalnych i będących miejscem zatrudnienia dla ludności wiejskiej. ◆ Dostępność funduszy strukturalnych i innych programów pomocowych. ◆ Moda na turystykę pieszą i rowerową. ◆ Preferencje w zakresie tzw. zdrowej żywności. 	<p>do środków pomocowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Wzrost ubóstwa i wykluczenia społecznego na obszarach wiejskich. ◆ Ograniczone możliwości dla odchodzących z rolnictwa. ◆ Brak działań zapobiegających odpływowi wykwalifikowanej siły roboczej. ◆ Wzrost barier w dostępie do specjalistycznej opieki medycznej. ◆ Wzrost konkurencyjności w przyciąganiu inwestorów ze strony sąsiadujących gmin.
---	---

Podsumowanie.

Z przeprowadzonej Analizy SWOT – mocnych i słabych stron Gminy oraz możliwych do wykorzystania szans jak ewentualnych zagrożeń oraz przy uwzględnieniu charakterystyki Gminy i identyfikacji problemów w poszczególnych płaszczyznach wynikają poniższe wnioski:

- Mocnymi stronami Gminy do wykorzystania w dalszym rozwoju są: czyste i ciekawe środowisko naturalne, możliwość rozwoju turystyki, rolnictwa ekologicznego, działalności usługowej. Ważnym atutem jest również wzrost zainteresowania mieszkańców możliwościami rozwojowymi Gminy.
- Szanse do wykorzystania to przede wszystkim możliwości dofinansowania z różnych źródeł wielu przedsięwzięć. Wzrost zainteresowania problemami wsi oraz utrzymujący się trend na rolnictwo ekologiczne oraz spędzanie wolnego czasu na wsi, szczególnie podczas weekendów.
- Słabe strony to głównie duże braki w infrastrukturze technicznej i społecznej szczególnie w infrastrukturze drogowej, oczyszczaniu ścieków bytowych i . Bez ich w miarę szybkiego uzupełnienia przyspieszenie dalszego rozwoju będzie utrudnione a wręcz niemożliwe. Co będzie powodować dalsze zapóźnienie w odniesieniu do otoczenia zewnętrznego.

Zamierzenia strategiczne.

Scenariusze rozwoju.

Przeprowadzona we wcześniejszych rozdziałach charakterystyka Gminy, dokonany jej bilans strategiczny, diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej, przeprowadzona analiza mocnych i słabych stron oraz założenia programowe wynikające z nowych krajowych jak i unijnych dokumentów powstałych w ramach okresu finansowania na lata 2014-2020 pozwalają założyć prawdopodobne scenariusze rozwoju Gminy. Taka wizja przyszłości stanowi hipotetyczny obraz przyszłego przebiegu oddziaływań czynników zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych na możliwy procesy rozwoju. Dla sformułowania wizji rozwoju Gminy oraz określenia celów strategicznych, a w dalszej kolejności kierunków działań przyjęto dwa scenariusze: szans i zagrożeń.

Scenariusz zagrożeń. Założenie, że zdecydowana większość wymienionych uwarunkowań przybierze niekorzystny wpływ dla Gminy. Wystąpią niesprzyjające procesy zarówno w skali europejskiej jak i krajowej i mogą mieć one charakter trwały lub okresowy. Zakłócenie te spowolnią w czasie planowany rozwój ale pozwolą na utrzymanie jego głównych kierunków. Czynnikiem hamującymi lub wręcz uniemożliwiającymi realizację założonych celów niniejszej strategii mogą być czynniki zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne:

- Niesprzyjające procesy zarówno w gospodarce światowej jak i europejskiej spowalniające dalsze dostosowanie się Polski do standardów obowiązujących w krajach wysoko rozwiniętych.
- Niekorzystne procesy demograficzne polegające na starzeniu się społeczeństwa i niekontrolowanych migracjach co może spowodować odpływ wykształconego kapitału ludzkiego lub napływ tzw. taniej siły roboczej z krajów słabo rozwiniętych.
- Wystąpienie niekorzystnych trendów w gospodarce krajowej, spowolnienie wzrostu gospodarczego, wystąpienie recesji gospodarki.
- Przesuwanie w czasie restrukturyzacji i modernizacji rolnictwa oraz innych działów gospodarki. Niekorzystne warunki do rozwoju przedsiębiorczości.
- Utrzymująca się niekorzystna sytuacja na rynku pracy w powiecie szydłowieckim.
- Mała aktywność władz samorządowych, mieszkańców i organizacji pozarządowych.
- Nasilenie się problemów społecznych, powiększanie się obszarów ubóstwa oraz pogorszenie się bezpieczeństwa mieszkańców.
- Powolny rozwój infrastruktury komunalnej, technicznej i społecznej.

- Mała zdolność Gminy do absorpcji dostępnych środków finansowych w ramach programów operacyjnych, pomocowych i innych funduszy.

W konsekwencji mogą zajść dalsze niekorzystne zdarzenia szczególnie w płaszczyźnie społecznej oraz gospodarczej. Co spowoduje:

- Dalszy odpływ ludności szczególnie młodej i wykształconej.
- Wzrost bezrobocia i liczby ludności wymagającej wsparcia socjalnego.
- Wzrost zagrożeń bezpieczeństwa i patologii społecznych. Nasilenie się problemów społecznych.
- Dalsze zróżnicowanie w dochodach mieszkańców a tym samym w standardzie życia.
- Zmniejszenie nakładów na cele inwestycyjne.

Niekorzystne trendy będą wymuszały podjęcie działań dostosowawczych zarówno na szczeblu krajowym, regionalnym jak i lokalnym. Zależnie od rodzaju i stopnia nasilenia niekorzystnych zjawisk będą podejmowane działania łagodzące negatywne skutki i to te działania będą w takim przypadku determinantami rozwoju.

Scenariusz szans. Rozwój Gminy przebiegał będzie w oparciu o dostępne informacje o uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych procesów rozwojowych przy założeniu ich zgodności z polityką krajową i unijną. Przyjmujemy pełne wykorzystanie atutów wewnętrznych Gminy oraz sprzyjający układ czynników zewnętrznych. Takie założenie sprzyja finansowaniu przedsięwzięć inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną, rolnictwo, ochronę środowiska, przedsiębiorczość, tworzenie nowych miejsc pracy, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, rozwój kapitału społecznego. Rozwojowi Gminy będą sprzyjać czynniki zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne, którymi są:

Czynniki zewnętrzne:

- Swobodny przepływ kapitału, usług, osób oraz informacji.
- Poprawa sytuacji gospodarczej i geopolitycznej kraju.
- Realizacja polityk sektorowych UE przyczyni się do aktywizacji regionu oraz wpłynie korzystnie na procesy społeczno-gospodarcze.
- Wzrosną nakłady inwestycyjne w dziedzinach wspieranych przez środki pomocowe krajowe i unijne.
- Zostanie utrzymane wysokie tempo wzrostu gospodarczego.
- Nastąpi dalsza decentralizacja finansów publicznych umożliwiającą w znacznie większym zakresie realizację potrzeb społecznych przez jednostki samorządu terytorialnego.
- Infrastruktura drogowa i pozostała techniczna zostanie dostosowana do europejskie i krajowego układu przestrzennego oraz standardów technicznych.
- Następować będzie systematyczna poprawa warunków życia i pracy zarówno w kraju jak i subregionie radomskim.

- Systematycznie będzie następować ożywienie lokalnego rynku gospodarczego i zostaną zahamowane tendencje odpływu młodzieży i wykształconych mieszkańców.
- Właściwie zostanie wykorzystana przestrzeń do rozwoju turystyki i rekreacji przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

oraz wewnętrzne:

- Atrakcyjne położenie geograficzne oraz zasoby środowiska naturalnego Gminy.
- Możliwość dywersyfikacji działań gospodarczych w zakresie turystyki, przemysłu, rolnictwa i usług.
- Rosnąca aktywność władz samorządowych, mieszkańców oraz organizacji pozarządowych.
- Rozwój współpracy między samorządami sąsiednich gmin oraz powiatu.
- Wykorzystanie bogactwa przyrodniczo-krajobrazowego oraz atrakcji turystyczno-rekreacyjnych.
- Zminimalizowane zostaną dysproporcje między wsią a miastem.

We wszystkich fazach scenariusza o sukcesie będą decydować następujące filary:

- Kadry – ich jakość przyczyni się do podnoszenia konkurencyjności Gminy. Wraz ze wzrostem jakości kadr następować będzie aktywizacja społeczności lokalnych w kierunku samodzielnego rozwiązywania problemów gospodarczych i społecznych.
- Finanse – koordynacja dopływu środków zarówno z budżetu województwa, budżetu państwa, funduszy pomocowych pozwoli właściwie zagospodarować własny kapitał oraz stopniowo i w planowany sposób zaspokajać najistotniejsze potrzeby i osiągać założone cele strategiczne.
- Nowoczesne technologie – Rozwój nowoczesnych technologii i umiejętność ich wykorzystania przez społeczność lokalną zdecydowanie przyspieszy i wzmocni osiągnięcie zamierzonych celów rozwojowych.
- Walory środowiska – dbałość o nich, ich właściwe wyeksponowanie na zewnątrz poprzez profesjonalny marketing i promocję przyczyni się do rozwoju agroturystyki, rekreacji oraz wzrostu małych przedsiębiorstw.

Wizja rozwoju.

Określenie profilu społeczno – gospodarczego pozwala określić misję Gminy czyli główny kierunek jej rozwoju. Zapis misji rozwoju jest wynikiem całościowej refleksji nad perspektywą rozwoju, wartościami akceptowanymi przez lokalną społeczność i pożądanymi standardami zachowań mieszkańców. Formułowanie misji wymagało

identyfikacji zasadniczej funkcji jaką chce ona pełnić w przyszłości, podstawowych działalności, które mają stać się domeną jej funkcjonowania skonfrontowanymi z wartościami preferowanymi przez społeczność lokalną.

Misja rozwoju Gminy Mirów jest przesłaniem, co do którego występuje zgoda społeczna, jest podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami oraz ich zróżnicowanymi środowiskami i reprezentacjami. Stanowi czynnik integracji społecznej wokół zasadniczych i ważnych dla Gminy spraw.

Wypracowana misja ma charakter celu generalnego.

Gmina Mirów stwarzająca warunki do harmonijnego rozwoju, rosnącej jakości życia i zamożności, sprzyjająca realizacji dążeń i aspiracji mieszkańców z poszanowaniem środowiska naturalnego i dziedzictwa miejscowej kultury.

Powyższe sformułowanie misji rozwoju wyraża społeczne oczekiwania, które obejmują:

- Tworzenie sprzyjających warunków dla zrównoważonego rozwoju największych szans Gminy, to jest; rolnictwa, turystyki oraz małej i średniej przedsiębiorczości.
- Zapewnienie mieszkańcom Gminy wysokiego poziomu bezpieczeństwa, jakości życia i edukacji, pozwalającego realizować ich własne marzenia.
- Troskę i zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych.

Jak Gmina będzie wyglądała w roku 2020 urzeczywistni to realizacja strategii wg scenariusza szans, który stanowi urzeczywistnienie oczekiwań społeczności Mirowa.

W wyniku stałego i zrównoważonego rozwoju w przewidywanym horyzoncie czasowym należy oczekiwać:

- Wzrostu gospodarczego Gminy, na jej terenie funkcjonować będzie rolnictwo spełniające standardy europejskie oraz dobrze rozwinięte małe i średnie przedsiębiorstwa działające zarówno w tradycyjnych branżach wynikających z uwarunkowań lokalnych jak i branżach opartych na nowoczesnych wysoko rozwiniętych technologiach.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna oraz transportowa przyczyni się do aktywizacji lokalnych przedsiębiorców oraz napływu kapitału inwestycyjnego.
- Wyeksponowane walory przyrodniczo – środowiskowe spowodują, że rejon Mirowa będzie jednym z atrakcyjniejszych miejsc wypoczynku w regionie poprzez właściwe ich wykorzystanie do rozwoju turystyki i rekreacji przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju.

- Rozbudowa infrastruktury społecznej zminimalizuje bariery w dostępie do usług i dóbr społecznych.
- Stworzony przychylny klimat do rozwoju przedsiębiorczości przyczyni się do rozwijać dziedzin gospodarki zaspokajających potrzeby i aspiracje społeczności lokalnej.
- Wykształcone, świadome i otwarte społeczeństwo czynnie włączy się w zachodzące przeobrażenia przyspieszając swoją aktywnością dalszy rozwój.
- Zadania publiczne realizowane będą w oparciu o stałą współpracy między samorządem terytorialnymi, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i organizacjami zawodowymi.
- Mieszkańcy Gminy będą posiadać dostęp do infrastruktury technicznej – kanalizacja, wodociągi, szerokopasmowy Internet na poziomie porównywalnym z średnią krajową.
- Ubóstwo społeczne oraz patologie będą miały charakter marginalny.
- Dzięki uaktywnieniu rynku pracy jak i wprowadzeniu nowych form zatrudnienia oraz systematycznemu kształceniu ustawicznemu bezrobocie na terenie Gminy będzie porównywalne z średnią krajową.
- Społeczność lokalna uzyska szeroki dostęp do informacji i wiedzy za pomocą elektronicznych nośników informacji.

Rozwój ten będzie miał charakter zrównoważony to znaczy będzie uwzględniał komplementarność rozwoju gospodarczego, społecznego oraz ochrony środowiska naturalnego. Gmina Mirów będzie atrakcyjną pod względem zamieszkiwania i licząca się gospodarczo Gminą powiatu szydlowieckiego, skupiającą zwartą społeczność lokalną powiązaną uwarunkowaniami historycznymi, kulturowymi i ekonomicznymi.

Cele strategiczne i kierunki działań.

Określona w poprzednim rozdziale Wizja Gminy Mirów oraz jej Misja przewidują stan jaki chcemy osiągnąć w określonym horyzoncie czasowym. Osiągnięcie naszych założeń będzie możliwe poprzez realizację celów, potrzeb i interesów obywateli, przedsiębiorców, odwiedzających Gminę i w niej pracujących. Określone poniżej w układzie hierarchicznym cele mają charakter drogowskazów określających sposób osiągnięcia planowanej wizji. Hierarchię celów przedstawia poniższa piramida.

Strategiczne Cele Rozwoju Gminy zostały przedstawione według zwiększającego się stopnia ich uszczegółowienia od najogólniejszych do operacyjnych. Taki podział nie ustawia hierarchii ich ważności .

Zachowując przyjętą nomenklaturę podziału celów oraz przyjmując za cel nadrzędny Misję Rozwoju Gminy bezpośrednio z niej wynikają poniższe cele strategiczne:

Cele strategiczne

- I. Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju.***
- II. Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez budowę społeczeństwa opartego na wiedzy i aktywności społecznej.***
- III. Rozwój gospodarczy Gminy poprzez zwiększenie dostępności i jakości infrastruktury technicznej i społecznej.***

Cel strategiczny ***Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju.*** Realizowany będzie za pośrednictwem dwóch celów operacyjnych dla których zgodnie z poniższym schematem przyporządkowane zostały określone działania:

<p>Cel strategiczny I</p> <p>Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju.</p>	
<p>Cel operacyjny 1.1</p> <p>Podnoszenie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej Gminy poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej.</p>	<p>Cel operacyjny 1.2</p> <p>Kształtowanie warunków przestrzennych, prawnych i organizacyjnych dla rozwoju gospodarki Gminy i integracji społecznej.</p>
<p>Działania</p>	
<p>1.1.1. Identyfikacja i odbudowa obiektów dziedzictwa kulturowego Gminy.</p> <p>1.1.2. Budowa gminnej infrastruktury kulturalnej.</p> <p>1.1.3. Rozbudowa zaplecza sportowo – rekreacyjnego w Gminie.</p> <p>1.1.4. Opracowanie i wdrożenie produktu turystycznego.</p> <p>1.1.5. Stworzenie kompleksowego systemu informacji o Gminie</p>	<p>1.2.1. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego gminy/miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p> <p>1.2.2. Zagospodarowanie obiektów przemysłowych i uporządkowanie spraw własnościowych zdegradowanych obszarów przemysłowych w Gminie.</p> <p>1.2.3. Zagospodarowanie nierolnicze gleb o niskiej jakości.</p> <p>1.2.4. Różnicowanie działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w kierunku alternatywnych źródeł dochodu</p> <p>1.2.5. Adaptacja niewykorzystanych obiektów gminnych na cele społeczne</p>

Zrównoważony rozwój Gminy będzie prowadzony z uwzględnieniem aspektów gospodarczych w powiązaniu z aspektami społecznymi i środowiskowymi. Wielofunkcyjny rozwój uwzględni funkcję rolniczą Gminy w powiązaniu z czynnikami pozaprodukcyjnymi prowadzącymi do rozwiązywania występujących problemów społecznych i poprawy warunków życia mieszkańców. Minione lata przyczyniły się w istotny sposób zniszczenia licznych obiektów architektury wiejskiej, stąd istnieje potrzeba ich odbudowy i odnowy. Identyfikacji potrzebują również elementy niematerialnego dziedzictwa kulturowego wsi – tradycje lokalne, zawody. Działania w tym kierunku zaspokoją potrzeby mieszkańców w zakresie społecznej identyfikacji i przynależności. Wywołają osobiste zaangażowanie oraz dadzą poczucie uczestnictwa we wspólnocie i współtworzeniu.

Zwiększenie spójności jej całego obszaru nastąpi poprzez modernizację i rozbudowę sieci komunikacyjnej – drogowej i teleinformacyjnej. Inwestycje w infrastrukturę społeczną podniosą atrakcyjność osadniczą wsi stworzą warunki dla realizacji indywidualnych potrzeb mieszkańców. Promocja Gminy odbywać się będzie w dwóch wymiarach wewnętrznym i zewnętrznym, gdzie w pierwszym wypadku grupą docelową będą mieszkańcy Gminy a w drugim instytucje, inwestorzy, osoby z otoczenia bliższego i dalszego. Wielokierunkowa, adresowana do właściwych grup docelowych promocja Gminy powinna stać się efektywnym narzędziem wspomagającym jej rozwój. Zapewnienie wewnętrznej integracji gminy, przy optymalnym wykorzystaniu przestrzeni i zachowaniu funkcji ekologicznych środowiska kulturowego i przyrodniczego wpłynie pozytywnie na postrzeganie zewnętrzne Gminy.

Cel strategiczny ***Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez budowę społeczeństwa opartego na wiedzy aktywności społecznej.*** Możliwy będzie do osiągnięcia poprzez trzy cele operacyjne za pomocą przypisanych im działań zgodnie z poniższym układem.

<p><i>Cel strategiczny II</i></p> <p><i>Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez budowę społeczeństwa opartego na wiedzy i aktywności społecznej.</i></p>		
<p>Cel operacyjny 2.1</p> <p>Rozwój samorządności lokalnej, zwiększanie świadomości obywatelskiej szerokiego uczestnictwa celem</p>	<p>Cel operacyjny 2.2</p> <p>Zwiększanie dostępności edukacji dla wszystkich grup wiekowych i społecznych.</p>	<p>Cel operacyjny 2.3</p> <p>Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców Gminy.</p>

mieszkańców w życiu publicznym Gminy		
Działania		
<p>2.1.1. Poprawa i unowocześnienie systemu zarządzania Gminą.</p> <p>2.1.2. Aktywizacja osób starszych w środowisku gminnym celem poprawy sprawności fizycznej i intelektualnej oraz integracji międzypokoleniowej.</p> <p>2.1.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz partnerami społecznymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>2.1.4. Podnoszenie kwalifikacji pracowników sektora usług publicznych.</p> <p>2.1.5. Stworzenie warunków sprzyjających zachowaniu tradycji lokalnych i rozwojowi twórczości ludowej</p>	<p>2.2.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników sektora usług publicznych w zakresie posługiwania się nowoczesnymi środkami informacji oraz.</p> <p>2.2.2. Podwyższanie standardów nauczania po przez poprawę infrastruktury edukacyjnej.</p> <p>2.2.3. Upowszechnianie umiejętności korzystania z komputerów nowoczesnych technik komunikowania się.</p> <p>2.2.4. Stworzenie warunków opieki i edukacji dzieci w wieku przedszkolnym.</p>	<p>2.3.1. Stała współpraca z władzami powiatu i instytucjami w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Gminy.</p> <p>2.3.2. Wprowadzenie stałego monitoringu w podległych placówkach oświatowych.</p> <p>2.3.3. Opracowanie i realizacja programów prewencyjnych w szkołach.</p> <p>2.3.4. Wzrost jakości obsługi mieszkańców w Urzędzie Gminy i podległych jednostkach poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych.</p> <p>2.3.5. Poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia pożarowego.</p>

2.1.6. Organizacja imprez na stałe wpisujących się w kalendarz Gminy		
--	--	--

W czasach otwarcia gospodarki polskiej na europejskie i światowe rynki, rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, szybkim dostępie do informacji, istotnym elementem szybkiego rozwoju będzie dobrze wyedukowane społeczeństwo. Zgromadzony kapitał społeczny stanie się najważniejszym zasobem gospodarczym zarówno regionu jak i gminy. Kapitał ludzki rozumiany w szerokim zakresie jako wrodzone zdolności, zasób wiedzy, poziom wykształcenia, umiejętności i doświadczenie zawodowe, stan zdrowia, poziom kulturalny, aktywność społeczno-ekonomiczną, czyli wszystkie te cechy, które mają bezpośredni wpływ na wydajność pracy oraz są nierozdzielnie związane z człowiekiem. Istotnym zadaniem w zakresie edukacji będzie wyrównywanie szans młodzieży wiejskiej i to już od początkowego etapu nauczania. Posiadające odpowiednią wiedzę społeczeństwo stanie się bardziej aktywne.

Zapewnienie alternatywnych form spędzania wolnego czasu szczególnie wśród młodzieży przyczyni się do poprawy stanu zdrowotnego mieszkańców, poprawi stan bezpieczeństwa w Gminie oraz w znacznym stopniu przyczyni się do ograniczenia wpływu patologii społecznych. Powstające organizacja i stowarzyszenia włącza się w realizację przedsięwzięć z zakresu zaspokajania potrzeb społecznych.

Istotnym elementem na drodze integracji społecznej będzie określenie tożsamości mieszkańców Gminy. Mieszkańcy każdej społeczności są spadkobiercami dorobku kulturowego poprzednich pokoleń. Dziedzictwo kulturowe jest dorobkiem materialnym i duchowym zarówno poprzednich pokoleń jak i naszych czasów. Elementami kultury są nie tylko architektura i sztuka, ale również sposoby metody uprawy roli, czy wyrobu produktów regionalnych. Kultura jest również kapitałem do wykorzystania w rozwoju gospodarczym Gminy. Ważnym będzie odnalezienie i wyeksponowanie takich elementów kultury, które poza odnalezieniem lokalnych korzeni dziedzictwa kulturowego stanowiąc będzie atrakcją Gminy. Nowoczesne społeczeństwo swobodnie posługujące się wysokimi technologiami informatycznymi i komunikacyjnymi w zasadniczy sposób przyczyni się do trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy , co w najbliższej przyszłości przełoży się na ogólny wzrost jakości życia mieszkańców.

Cel strategiczny ***Rozwój gospodarczy Gminy poprzez zwiększenie dostępności i jakości infrastruktury technicznej i społecznej.*** Realizacja niniejszego celu strategicznego odbywać się będzie za pośrednictwem trzech celów operacyjnych poprzez przypisane im zadania zgodnie z poniższym zestawieniem.

<p>Cel strategiczny III Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy poprzez zwiększenie dostępności i jakości infrastruktury technicznej i społecznej.</p>	
<p>Cel operacyjny 3.1</p> <p>Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, komunalnej i społecznej o podstawowym znaczeniu dla rozwoju Gminy.</p>	<p>Cel operacyjny 3.2</p> <p>Zwiększenie efektywności wykorzystania walorów przyrodniczych, potencjału kulturowego Gminy oraz poprawa stanu środowiska naturalnego.</p>
<p>Działania</p>	
<p>1.1.1. Poprawa stanu technicznego gminnej infrastruktury drogowej.</p> <p>1.1.2. Lobbing na rzecz poprawy stanu dróg powiatowych na terenie gminy.</p> <p>1.1.3. Wzmocnienie funkcji siedziby Gminy poprzez aranżację centrum miejscowości.</p> <p>1.1.4. Sukcesywna budowa przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorczych systemów oczyszczania ścieków.</p> <p>1.1.5. Budowa ścieżek rowerowo-spacerowych.</p>	<p>1.2.1. Budowa ścieżek i szlaków turystyki pieszej i rowerowej do atrakcyjnych miejsc przyrodniczych – Góra „Piekło”, „Czerwona Góra”, torfowiska u źródeł Łżanki.</p> <p>1.2.2. Opracowanie i wdrożenie programu usuwania i utylizacji azbestu.</p> <p>1.2.3. Opracowanie i realizacja programu informatyzacji Gminy i stworzenie stałych punktów dostępu do Internetu.</p> <p>1.2.4. Zwiększenie lesistości i poprawa stanu sanitarnego lasów</p> <p>1.2.5. Promocja rozwoju agroturystyki i innych form działalności gospodarczej</p>

Uwarunkowaniem wzrostu tempa rozwoju gospodarczego i społecznego jest stan i dostępność do infrastruktury technicznej. Realizacja celu umożliwi podniesienie atrakcyjności Gminy dla inwestorów zewnętrznych. Rozwój infrastruktury drogowej poprzez przebudowę i modernizację zarówno dróg gminnych jak i powiatowych podniesie mobilność społeczeństwa co wpłynie stopniowo na redukcję bezrobocia. Wzrost gospodarczy nie jest możliwy bez dostępu do nowoczesnych technologii informatycznych. Realizacja działań zapewniających szeroki dostęp do sieci internetowej i telekomunikacyjnej zwiększą dostęp do

zasobów informacyjnych, administracji, obniżą koszty komunikowania się, zapewnią prosty i tani dostęp do wiedzy, informacji, umożliwią wykonywać pracę na odległość, ułatwią funkcjonowanie lokalnych instytucji poprzez wykorzystanie narzędzi e-urząd w zakresie obsługi mieszkańców i obiegu dokumentów.

Poprawa poziomu życia mieszkańców następować będzie nie tylko dzięki inwestycjom w infrastrukturę techniczną ale również poprzez zapewnienie szerokiego dostępu do edukacji, usług zdrowotnych, opiekuńczych, socjalnych oraz infrastruktury służącej wykorzystaniu czasu wolnego. Poprawie ulegnie stan obiektów edukacyjnych, ich wyposażenia niezbędnego do prowadzenia procesu dydaktycznego. Rozbudowana baza sportowa i turystyczna przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy. Istniejąca infrastruktura ochrony zdrowia zostanie lepiej wykorzystana poprzez jej dalsze i systematyczne unowocześnianie. Poprawa zdrowia społeczeństwa zwiększy konkurencyjność gospodarki i zmniejszy obciążenia finansów publicznych.

Zgodność celów i działań z innymi dokumentami strategicznymi.

Strategia Rozwoju lokalnego wyznacza perspektywę rozwoju Gminy Mirów do roku 2020. Przy opracowaniu niniejszego dokumentu uwzględniono najważniejsze dokumenty strategiczne krajowe, regionalne oraz unijne. Należą do nich przede wszystkim:

- Strategia Rozwoju województwa Mazowieckiego do 2030 roku Innowacyjne Mazowsze
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020.
- Strategia Rozwoju Powiatu Przysuskiego.
- Inne regionalne i lokalne dokumenty programowe.

Zdefiniowane w rozdziale 3 cele strategiczne:

- I. Wzrost spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju.
- II. Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez budowę społeczeństwa opartego na wiedzy i aktywności społecznej.
- III. Rozwój gospodarczy Gminy poprzez zwiększenie dostępności i jakości infrastruktury technicznej i społecznej.

są spójne z podstawowymi kierunkami rozwoju, które wynikają z polityk unijnych, a szczególnie z:

- Polityką ochrony środowiska, polegającą na dążeniu do zachowania równowagi pomiędzy ochroną środowiska, rozwojem gospodarczym i rozwojem społecznym.
- Polityką równych szans, polegającą na zapewnieniu równości mężczyzn i kobiet oraz zapobieganiu wszelkim przejawom dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub przynależność etniczną, wyznanie lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
- Polityką rozwoju społeczeństwa informacyjnego, która opiera się na stosowaniu nowych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych, upowszechnianiu Internetu, jak również wspieraniu postępu technicznego oraz zapewnieniu wszystkim mieszkańcom dostępu do informacji.
- Polityką zatrudnienia, której najważniejszym celem jest osiągnięcie pełnego zatrudnienia, poprawa jakości i efektywności pracy, wzmocnienie spójności społecznej a także zmniejszenie wykluczenia społecznego.
- Polityką konkurencji, należąca do jednych z najważniejszych polityk Unii. Gwarantuje ona sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku europejskiego.

Określone cele strategiczne i operacyjne są zgodne z:

- Strategią Rozwoju Kraju, której celem głównym jest: *„podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin”*. Priorytetami SRK zgodnymi ze Strategią Gminy są: 2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej. 3. Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości. 4. Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa. 5. Rozwój obszarów wiejskich. 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.
- Strategia Rozwoju województwa Mazowieckiego do 2030 roku *Innowacyjne Mazowsze, której celem głównym jest „Zmniejszenie dysproporcji rozwoju województwie mazowieckim, wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie.”* Cele strategii Gminy są zgodne z celami strategicznymi: *Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanym technologicznie oraz w przemyśle rolno produkcyjnym poprzez działania: Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych, Tworzenie warunków do generowania absorpcji i innowacji, Tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców. Tworzenie warunków do zwiększenia inwestycji pozarolniczych.* Kolejny cel: *Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii* Działania: *Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu, Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich, Zwiększenie dostępu Internetu dostępu do szerokopasmowego, Spójność wewnątrz regionu, koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach, Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Spójność z kolejnym celem: Poprawa jakości życia oraz*

wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki, działania: Wyrównywanie szans edukacyjnych, Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich oraz zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu, Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększania atrakcyjności turystycznej regionu, Wspieranie budowy społeczeństwa informacyjnego na obszarach wiejskich, Poprawa dostępności teleinformatycznej, Kolejny spójny cel to: Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów przyrodniczych dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia .

- Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Przyjęte w Strategii Rozwoju Lokalnego kierunki działań dotyczące zagospodarowania przestrzennego są zgodne z Wojewódzkim Planem Zagospodarowania Przestrzennego i są uwzględnione w aktualnie aktualizowanym Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego . Aktualizacja dokumentu będzie przyczynkiem porządkowania planowej gospodarki przestrzennej gminy,

Przyjęte w niniejszej strategii cele strategiczne, operacyjne oraz przyjęte kierunki działań, będące marzeniami większości mieszkańców gminy powinny zyskać realne wsparcie finansowe w funduszach w ramach których realizowane są między innymi programy:

Program Operacyjny Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, którego głównym celem jest: to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i Unii Europejskiej. Główne obszary na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program będzie skutecznie realizował założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Obszary wsparcia i rodzaje projektów możliwych do realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego w ramach programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to głównie:

Zmniejszenie emisyjności gospodarki

- wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE);
- poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- promowanie strategii niskoemisyjnych;
- rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.

Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu

- rozwój infrastruktury środowiskowej;
- dostosowanie do zmian klimatu;
- ochrona i zahamowanie spadku różnorodności biologicznej;
- poprawa jakości środowiska miejskiego.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020).

Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020

umożliwia uzyskanie dofinansowania tzw. projektów inwestycyjnych wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz tzw. projektów przeznaczonych na inwestycje w zasoby ludzkie, wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Główną osią programu jest wsparcie przedsiębiorczości, w tym rozwój innowacji oraz badań i rozwoju. Wyznaczone w niniejszej "Strategii" cele w bezpośredni sposób wpisują się w cel główny RPOWM oraz w cele strategiczne:

CEL GŁÓWNY: Inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.

- Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach
- Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację
- Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu.

System realizacji strategii.

Zarządzanie.

Samorząd terytorialny jest jednym z głównych podmiotów kreujących i realizujących politykę rozwoju Gminy i jednocześnie jednym z najważniejszych beneficjentów środków unijnych. Pozyskiwanie środków finansowych łączy się ze spełnieniem zasad i kryteriów określonych w przepisach prawa krajowego i europejskiego.

Realizacja niniejszej strategii odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi dokumentami prawa krajowego jak i aktami unijnymi.

Za politykę rozwoju lokalnego zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie terytorialnym jest samorząd gminny, który opracowuje Strategię Rozwoju Lokalnego i wdraża ją z wykorzystaniem dostępnych instrumentów w oparciu o zasady: zrównoważonego rozwoju, spójności, subsydiarności, partnerstwa, koncentracji oraz otwartości.

W celu efektywnego wykorzystania możliwości zewnętrznych oraz osiągnięcia zamierzonych celów Samorząd Gminny przede wszystkim będzie:

- Wspierał inicjatywy społeczne mieszkańców Gminy dotyczące rozwoju lokalnego jak i rozwiązywania istotnych problemów społecznych.
- Wspomagał organizacje społeczne w aplikowaniu o środki pomocowe z dostępnych funduszy i programów poprzez informacje i doradztwo.
- Współpracował z samorządem powiatu szydłowieckiego.
- Zacieśniał współpracę z sąsiednimi Gminami przy realizacji przedsięwzięć prorozwojowych o ponad gminnym znaczeniu.

Zapisy niniejszej strategii będą realizowane przez jednostki poległe Gminie Mirów oraz przez powstałe organizacje społeczne, stowarzyszenia i partnerstwa. Gmina będzie wspierać i udzielać pomocy w zakresie ich powstawania. Monitoring nad realizacją strategii będzie prowadził zespół zadaniowy powołany przez Wójta. Skład jego będzie uzupełniany w zależności od aktualnych potrzeb. Za realizację poszczególnych działań odpowiedzialni będą w zakresie swoich ustawowych kompetencji przede wszystkim: Rada Gminy, Urząd Gminy Mirów oraz podległe mu jednostki organizacyjne.

Głównym gminnym instrumentem wdrażania niniejszej strategii jest załącznik Wieloletni Plan Inwestycyjny, w którym zostały szczegółowo kreślone istotne ze strategicznego punktu widzenia zadania/projekty wraz z planowanym montażem finansowym i horyzontem czasowym. Zadania określone w WPI wynikają z przyjętych w strategii celów i kierunków działań. W miarę realizacji zadań oraz warunków zewnętrznych jak i wewnętrznych będzie ulegał aktualizacji adekwatnie do potrzeb. Umieszczone w nim zadania wybrano:

- Po wcześniejszych konsultacjach społecznych.
- Ocenie własnych możliwości finansowych.
- Dostępności środków zewnętrznych.
- Ważności potrzeb.

Projekty oraz Programy, Plany wdrożeniowe będą bezpośrednim przełożeniem strategii na język działań. Określone cele strategiczne oraz kierunki działań zostały odniesione do całej Gminy. Programy będą dotyczyły konkretnych obszarów problemowych, określą konkretne zadania, odpowiedzialności, terminy realizacji i budżety. Projekt mający charakter jednostkowy szczegółowo określi realizację konkretnego zadania, a jego realizacja tworzy zarejestrowane prawnie zobowiązania, z czego wynika odpowiedzialność cywilno-prawna i finansowa. Dlatego ich szczegółowy opis wykracza poza zakres strategii.

Finansowanie

Zaplanowane w niniejszej strategii cele osiągnąć będą poprzez realizację Projektów i programów, które będą finansowane zarówno z dostępnych środków własnych jak i z dostępnych funduszy pomocowych. Ogólnie możemy powiedzieć, że środki własne jakie Gmina może przeznaczyć na inwestycje to nadwyżka dochodów Gminy nad wydatkami czyli przychód netto na koniec roku budżetowego.

Realizacja zadań inwestycyjnych wymaga kompleksowego podejścia, celem określenia montażu finansowego szczególnie dużych Projektów przy ich dofinansowaniu z Funduszy Strukturalnych. Środki z Funduszy Strukturalnych pokrywają jedynie część kosztów całego projektu – przeważnie w granicach 63,63 – 85 % i funkcjonują na zasadzie refundacji poniesionych nakładów. Beneficjent musi wcześniej pokryć poniesione wydatki z innych źródeł. W celu zapewnienia płynności finansowej Gmina korzystać będzie z oferowanych przez banki różnych produktów finansowych

Przewidywanymi źródłami finansowania zadań inwestycyjnych zapisanych w załączniku do niniejszej „Strategii” będą:

- środki własne budżetu Gminy,
- środki pochodzące z dotacji celowych będących w dyspozycji odpowiednich Ministrów,
- środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020,
- środki z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (EFS),
- budżety wojewódzkich funduszy celowych, w tym np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- inne środki finansowe, włączając środki osób fizycznych i osób prawnych,

Kolejnymi źródłami wsparcia w osiągnięciu zaplanowanych celów strategicznych będą:

- Resortowe programy operacyjne – Ministerstwo Kultury, Program: Rozwój inicjatyw lokalnych. Ministerstwo sportu,
- Granty oferowane przez fundacje, organizacje non profit realizujące własne projekty
- Pożyczki i dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego

Ważnym składnikiem montażu finansowego mogą się okazać środki innych uczestników Projektu szczególnie inwestorów prywatnych w ramach tzw. partnerstwa publiczno prawnego.

Uzyskanie wsparcia, zwłaszcza z funduszy strukturalnych, wymaga zaangażowania własnych środków. Brak ich to jedna z głównych przyczyn konieczności stawania przed dylematem basen czy droga? W rozwiązaniu tego dylematu mogą się okazać kredyty udzielane samorządom na preferencyjnych warunkach oferowane przez banki szczególnie na sfinansowanie projektów infrastrukturalnych.

Monitoring i wskaźniki.

Realizacja wizji i osiągnięcie wypracowanych celów strategicznych nie będzie możliwe bez systematycznie prowadzonego monitorowania. Nieodłączną częścią wdrażania każdego programu czy realizacji Projektu oraz zarządzania tym procesem jest monitoring prowadzonych działań. Podstawowym jego celem będzie zapewnienie informacji zwrotnej dla osób zarządzających. Monitorowanie jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji w rzeczowym i finansowym aspekcie będzie się odbywać na wszystkich etapach realizacji strategii. Da nam on odpowiedź na pytania:

- Czy dotychczasowe działania zbliżają nas do osiągnięcia założony celów ?
- Czy realizacja projektów, programów przebiega zgodnie z założonymi harmonogramami ?
- Jakie przyczyny powodują opóźnienia i utrudnienia?

Ewaluacja, czyli ocena okresowa będzie przeprowadzana średnio dwa razy w roku. Pozwoli sprawdzić czy w wyniku podejmowanych działań otrzymujemy zakładane rezultaty i czy osiągnięte rezultaty przekładają się na realizację celów. Pozwoli na:

- Sprawdzenie czy wykorzystano dostępne środki możliwości by osiągnąć zakładane rezultaty.
- W jakim stopniu na poszczególnych etapach zostały osiągnięte zakładane cele i w jakim stopniu zaspokajają one potrzeby społeczne.

Podczas ewaluacji wykorzystywane będą wyniki z monitoringu, który prowadzony będzie w sposób ciągły. Zmiany warunków społeczno-gospodarczych, prawnych itp mogą zdezaktualizować wcześniejsze diagnozy, plany oraz założenia, które były punktem wyjściowym do opracowania niniejszych zamierzeń strategicznych . Ewaluacja przyczyni się do modyfikacji dalszych działań oraz aktualizacji celów i priorytetów. Ocena po zakończeniu konkretnego działania określi jego efekty oraz będzie podstawą do planowania kolejnego.

Podstawą dokonanych ocen będą: Wieloletni Plan Inwestycyjny, Wieloletni Plan Finansowy oraz inne Programy Wdrożeniowe czy Plany Działań – Plany Odnowy Miejscowości, Program Informatyzacji Gminy, itp. Te dokumenty będą określać szczegółowe wskaźniki produktu rezultatu i oddziaływania. Kontrola przebiegu realizacji strategii pozwoli w odpowiednim czasie dostrzec zagrożenia i wprowadzić właściwe korekty.

Przewidywane rodzaje wskaźników:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg.
- Długość wybudowanych/zmodernizowanych chodników, ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych, parkingów, zatok przystankowych.
- Ilość wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Długość wybudowanej sieci teleinformatycznej.
- Liczba e-usług świadczonych przed administrację publiczną.
- Powierzchnia zrehabilitowanych obszarów przemysłowych.
- Ilość wybudowanych/zmodernizowanych obiektów na cele społeczne, kulturalne, sportowe, itp.
- Liczba projektów promocji lokalnej, produktów turystycznych i kulturowych.
- Liczba miejsc w zorganizowanym przedszkolu.
- Liczba zorganizowanych szkoleń, kursów.
- Liczba powstałych organizacji społecznych, stowarzyszeń.

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba nowych stałych miejsc pracy.
- Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu.
- Skrócenie czasu dojazdu, przejazdu do obiektów użyteczności publicznej.
- Liczba osób/gospodarstw korzystających z oczyszczalni ścieków.
- Liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych w oddanych do eksploatacji obiektach.

- Liczba nowoutworzonych miejsc pracy w zakresie kultury, sportu, turystyki, edukacji.
- Liczba osób korzystających z infrastruktury kulturalno-sportowo-rekreacyjnej.
- Liczba uczestników imprez kulturalnych, sportowych, edukacyjnych.
- Liczba dzieci korzystających z przedszkola.
- Liczba uczestników kursów, spotkań.

Promocja, PR, Komunikacja.

Celem promocji będzie wspomaganie zarządzania Gminą, aktywizacja mieszkańców oraz pobudzenie rozwoju. Powodzenie w realizacji przyjętych założeń strategiczny zależne będzie od poparcia środowiska wewnętrznego Gminy oraz otoczenia zewnętrznego. Promocja będzie pełnić jednocześnie funkcję wspierającą i aktywizującą. Obie te funkcje w połączeniu pozwolą pozyskać zwolenników w celu wygenerowania nowych idei, wdrażania planowanych działań służących rozwojowi Gminy. Dlatego ważnym będzie dobrze prowadzona polityka Public Relations. PR wewnętrzny poprzez włączenie mieszkańców gminy w realizację strategii przyczyni się do integracji społeczności lokalnej wokół istotnych dla gminy problemów. Polityka ta będzie prowadzona przede wszystkim przy użyciu poniższych narzędzi:

- Spotkania zespołu ds. Rozwoju Gminy/wdrażania strategii, który dokonywał będzie okresowej ewaluacji realizacji strategii i przedstawiał stosowne informacje Wójtowi, a ten radzie Gminy.
- Informacje o przebiegu realizacji poszczególnych przedsięwzięć zamieszczane będą na tablicach informacyjnych w gminie, na jej stronie internetowej oraz przekazywane w sposób bezpośredni na spotkaniach z mieszkańcami.
- Wydawane będą we własnym zakresie ulotki informacyjne.

W ramach PR zewnętrznego stosowane będą narzędzia:

- Informacja dla prasy – rozpoczęcie, realizacja oraz zakończenie istotnych przedsięwzięci w formie notatki będzie przekazywany mediom o zasięgu lokalnym i regionalnym.
- Na imprezy związane z zakończeniem przedsięwzięcia inwestycyjnego zapraszani będą przedstawiciele powiatu, województwa, mediów.
- Informacje o posiadaniu strategii oraz wyciąg z jej treści zostanie umieszczony na stronie internetowej Gminy.
- Każda inwestycja będzie oznakowana tablicami informacyjnymi, a po jej zakończeniu tablicami pamiątkowymi.

W wyniku tak prowadzonej polityki oraz założonych działań w ramach celu strategicznego pozwoli właściwie określić tożsamość Gminy, która będzie miała istotny wpływ na jej wizerunek i postrzeganie zewnętrzne. Tożsamość Gminy

utworzą określona misja, cele strategiczne oraz zrealizowane działania. Pozwoli ona odróżnić Gminę Mirów od Gmin sąsiednich a tym samym pomoże zauważyć na zewnątrz i wykreować pozytywny wizerunek na zewnątrz. Przełoży się to na zainteresowanie potencjalnych inwestorów, turystów Gminą Mirów. Dokonanie zmian w środowisku lokalnym będzie możliwe tylko wtedy, jeżeli planowane przedsięwzięcie uzyska akceptację i poparcie społeczne.

Wpływ realizacji Strategii na środowisko.

Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska z 2001 roku (Dz. U. Nr 129 z 2006, poz. 902 z późn. Zm.) zrównoważony rozwój to rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Generalnie wpływ planowanych działań na środowisko będzie uzależniony od ich rodzaju. Zależał będzie głównie od tego czy będą to działania „twarde” czyli inwestycje w infrastrukturę czy działania skierowane bezpośrednio w kapitał ludzki. Pozytywny skutek przyniesie budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa w gospodarstwach rolnych płyt gnojowych czy zbiorników na gnojownicę. Ulegnie poprawie jakość wód, zarówno powierzchniowych jak i podziemnych, wzrośnie stan czystości gleb. Jest to bardzo ważne ze względu na obecność zbiorników wód podziemnych tzw. jurajskiego poziomu wodonośnego. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej może prowadzić do nadmiernego zużycia wody i większego wytwarzania odpadów. Wskazany jest jednocześnie prowadzenie działań edukacyjnych na temat oszczędnego i efektywnego korzystania z dostępnych na terenie Gminy zasobów naturalnych.

Ewentualne prace scaleniowe gruntów rolnych mogą doprowadzić do zaniku miedz i zadrzewień śródpolnych co dalej może doprowadzić do zmiany krajobrazu i zmniejszenia różnorodności biologicznej. W przypadku prac melioracyjnych istnieje niebezpieczeństwo zmiany funkcji terenów, które pełniły do tej pory tylko funkcje przyrodnicze zostaną przekształcone na cele produkcyjne lub na pozarolniczą działalność. Zalesianie podniesie lesistość, zwiększy ilość węgla wiązanego przez biomasę, pozytywnie wpłynie na zasoby wodne. Nie powinno on być prowadzone na terenach zdecydowanie wilgotnych, bagiennych oraz szczególnie suchych. Intensyfikacja produkcji rolnej może prowadzić do wzrostu zagrożeń dla środowiska naturalnego szczególnie na używanie ciężkiego sprzętu rolniczego oraz nawozów sztucznych, odzwierciedlać to się może w spadku populacji gatunków ptaków, degradacji gleb, zanieczyszczenia gleb i wód itp.

Modernizacje obiektów – szczególnie termomodernizacje – będą miały pozytywny wpływ poprzez ograniczenie wymiany ciepła z otoczeniem, zmniejszenie zużycia paliwa, a tym samym ograniczenie emisji spalin do atmosfery. Inwestycje w infrastrukturę społeczną oraz kapitał ludzki również przyniosą w czasie pozytywny wpływ poprzez wzrost świadomości społecznej o korzyściach płynących z czystego i niezanieczyszczonego środowiska, które będzie atutem Gminy w jej rozwoju. Działania objęte niniejszą strategią będą wdrażane zgodnie z obowiązującym prawem zarówno krajowym, unijnym jak i innymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi. Przestrzegana będzie podana na początku rozdziału zasada zrównoważonego rozwoju.

Wieloletni Plan Inwestycyjny.

Osiągnięcie przyjętych w niniejszej strategii celów strategicznych, operacyjnych będzie możliwe dzięki realizacji zadań inwestycyjnych określonych w poniższym Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

L. p.	Nazwa zadania	Przewidywany okres realizacji /lata/	Przewidywane Nakłady	Źródła finansowania		Rodzaj funduszu/ programu
				Środki własne	Fundusze pomocowe	
1.	Kanalizacja Gminy /przydomowe oczyszczalnie, oczyszczalnie kompaktowe	2016 – 2020	2000000	728000	1272000	PROW 2014 -2020
2.	Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji	2016	20000	4000	16000	RPO 2014-2020
3.	Zakup samochodu strażackiego dla OSP	2016	600000	120000	480000	RPO 2014-2020
4.	Budowa sceny widowiskowej	2016-2017	241327	87770,63	153556,37	PROW 2014 -2020
Bieszków Górny						
1.	Budowa ogrodzenia przy świetlicy wiejskiej ze strażnicą OSP	2016	20000	20000	-	-
2.	Przebudowa drogi gminnej nr 400306W (Nowy Dwór) – gr. Gminy – Bieszków Dolny – Komorniki Rogowskie	2016 - 2018	202000	102000	100000	Sam. Woj.
3.	Budowa OZE (instalacja foto-woltaiczna, pompy ciepła itp.)	2016-2018	100000	20000	80000	RPO WM 2014 - 2020

4.	Budowa chodnika przy drodze gminnej nr 400306W (Nowy Dwór) – gr. Gminy – Bieszków Dolny – Komorniki Rogowskie	2016-2018	100000	20000	80000	PROW 2014-2020
5	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 241, 330, 405, 363, 489, 526, 532, 608, 450, 380)	2016-2020	150000	75000	75000	Sam. Woj.
Bieszków Dolny						
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Bieszkowie Dolnym	2017 - 2020	1200000	436440	763560	PROW 2014 - 2020
2.	Budowa chodnika przy drodze gminnej nr 400306 W Nowy Dwór – Bieszków Dolny na odcinku Bieszków Dolny – Bieszków Górny	2016	160000	58192	101808	PROW 2014-2020
3.	Budowa placu zabaw na działce gminnej	2016 – 2018	30000	10911	19089	PROW 2014 - 2020
4	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe	2016-2020	40000	20000	20000	Sam. Woj.
Rogów						
1.	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 1051, 957, 740, 678, 481, 287)	2016-2020	300000	15000	15000	Sam. Woj
2.	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej	2016-2018	100000	36370	63630	PROW 2014-2020
3	Przebudowa drogi gminnej Nr 400307 W Bieszków Górny-Rogów	2016-2018	400000	145480	254520	PROW 2014-2020

Mirówek						
1.	Rozbudowa oświetlenia ulicznego	2016-2017	30000	60000	24000	RPO
2.	Budowa chodnika i modernizacja drogi gminnej nr 400304W Mirów Nowy – Mirówek	2016 - 2017	1100000	401000	699000	PROW 2014-2020
3	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 97, 205, 299)	2016-2020	60000	30000	30000	Sam. Woj.
Mirów Nowy						
1.	Budowa chodników przy drodze Powiatowej Nr 4015W	2016-2018	150000	150000	-	-
2.	Zaadoptowanie budynków po Filii Szkoły Podstawowej na potrzeby świetlicy wiejskiej	2016-2017	50000	18185	31815	PROW 2014 - 2020
3	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 626, 55, 182)	2016-2020	60000	30000	30000	Sam. Woj.
Mirów Stary						
1	Przebudowa drogi gminnej nr 400315W Mirów (obok UPT) - Mirówek	2016-2017	976699,40	355225,57	621473,83	PROW 2014-2020
2.	Modernizacja placu przy OSP	2016-2018	40000	14548	25452	PROW 2014-2020
3.	Rozbudowa Gminnej Biblioteki Publicznej	2016	500000	125000	375000	Budżet państwa

4	Budowa boiska przy Publicznym Gimnazjum	2016-2018	400000	145480	254520	PROW 2014 - 2020
5	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 1191, 1705, 2236, 1192, 282)	2016-2020	80000	40000	40000	Sam. Woj.
Zbijów Duży						
1.	Doposażenie świetlicy wiejskiej	2016-2018	30000	10911	19089	PROW 2014 - 2020
2	Budowa dróg i chodników (droga powiatowa)	2016-2020	100000	100000	-	-
3	Zagospodarowanie terenu przy Górze Piekło”	2016-2020	150000	54555	95445	PROW 2014 - 2020
4	Przebudowa dróg gminnych – drogi gruntowe (dz. nr 633, 476, 310)	2016-2020	40000	20000	20000	Sam. Woj.
Zbijów Mały						
1	Budowa Świetlicy Wiejskiej	2016 - 2020	1200000	436440	763560	PROW 2014-2020
2	Rozbudowa oświetlenia ulicznego	2016-2018	25000	9092,5	15907,5	RPO WM 2014 - 2020
3	Budowa chodników przy ciągach komunikacyjnych	2016-2020	200000	40000	160000	RPO WM 2014 - 2020

4	Termomodernizacja Zespołu Szkolno Przedszkolnego z zastosowaniem OZE (instalacja fotowoltaiczna, pompy ciepła, itp.)	2016-2018	400000	80000	320000	RPO WM 2014-2020
Przewidywane nakłady łącznie			11255026,4	4019600,7	7019425,7	-

